

Upravništvo, Ljubljana, Knafljeva
ulica 5 — Telefon št. 8122, 8123,
8124, 8125, 8126.
Inseratni oddelki: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 6 — Tel. 1392, 8492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11 — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ul. št. 2
Telefon št. 190.
Računi pri post. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto 78.180,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5, Telefon
8122, 8123, 8124, 8125, 8126. Maribor,
Gosposka ulica 11, Telefon št. 2440.
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1.
Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

Verska trenja v Nemčiji

Z nastopom narodnega socializma so se v Nemčiji pojavila zelo močna trenja v odnosih med obema cerkvama, protestantsko in katoliško, ter državo. Položaj katoliške cerkve je formalno sicer uredil konkordat z dne 20. julija 1933, s katerim je katoliška cerkev dosegla velike koncesije, toda določbe konkordata so ostale mrtva črta. To velja še v posebni meri glede določbe o konfesionalnih šolah in verski vzgoji v državnih šolah, ki jih je država bolj in bolj po svoje tolmačila, tako da so bile popolnoma izigrane. Posebno letos je bilo izdanih več odredb, ki so zadale hude udarce katoliškemu šolstvu in ki so seveda vzbudile silno reakcijo ne samo v vodstvu katoliške cerkve v Nemčiji, temveč tudi v Vatikanu. V spominu je še nedavni nenadni obisk nemških kardinalov pri težko obolelem papežu. Od tega obiska so v cerkvenih krogih mnogo pričakovali. Da se pa položaj katoliške cerkve tudi po teh razgovorih v Rimu, ki so se — verjetno ne brez te ali one zveze — vršili istočasno z Göringovim rimskim obiskom, prav nič ni izboljšal, dokazujeta med drugim nedeljska nastopa monakovskega nadškofa in kardinala Faulhaberja in berlinskega škofa Preysinga, ki sta se nad novim hitlerjevskim šolskim programom močno pritoževala in ostro napadala vladu zaradi kršitve konkordata.

Toda nič boljši niso odnosi med protestantsko cerkvijo in državo. Z nastopom narodnega socializma so se pojavila v protestantskih vrstah močna trenja, ki so že itak na 28. delniški cerkva razcepljeno protestantsko versko zajedništvo še bolj oslabilo. Trenja so bila deloma cerkvenopolitična, deloma osebnega, deloma pa tudi čisto dogmatičnega značaja.

Hitlerizem se je že od vsega početka skušal polastiti vrhovnega vodstva v protestantski cerkvi s tem, da je na vso moč propagiral posebno versko gibanje tako zvanih »nemških kristjanov«, ki naj bi tudi dogmatično prekršili protestantsko cerkev v znamenju nacistične ideologije, ki ji je, kakor znano, osnova oboževanje »čiste« nemške rase. Na tej osnovi je hitlerizem začel svojo gonjo proti židom, zaradi nje ni bil nikdar naklonjen katoliški cerkvi, ki ima svojega vrhovnega poglavarja izven nemških meja, in na isti osnovi je skušal končno do seči tudi podreditev protestantske cerkve, ki združuje dobri dve tretjini vseh Nemcev, posebnim namenom nemške rase.

Narodno socialistični program z dne 24. februarja 1920 poudarja sicer popolno svobodo vseh veroizpovedi v državi, »v kolikor ne bi ogrožale državnega obstoja in bi ne bile v nasprotju s krepitvijo in moralnim čutom germanske rase«. V praksi je bila ta svoboda priznana samo pripadnikom nove nacistične vere — »nemškim kristjanom«. Z njih pomočjo je nacistem že na prvem generalnem sinodu protestantske cerkve, ki se je sestal na podlagi splošnih cerkvenih volitev z dne 29. julija 1933., vsilil protestantom svoj avtoritativni statut z močno poudarjeno hierarhijo, ki se ni veliko razlikovala od katoliške hierarhije. Za rajhovskega škofa je bil tedaj imenovan Müller, ki je veljal za enega izmed glavnih pobornikov nove »nemške« vere. Sledila so preganjanja vseh »nepravovernih« protestantov, posebno v Prusiji, kjer se je ogromna večina protestantske duhovščine izrekla proti novemu škofu Müllerju. Zaradi tega odločnega odpora protestantskega klera pa je bil novi organizem protestantske cerkve povsem paraliziran in so se trenja med posameznimi strujami še povečala, tako da so končno jela že ogrožati notranjo kohezijo protestantske cerkve, ki se je razcepila v glavnem na dve frakciji.

V oktobru 1935 se je ozračje začelo nekoliko čistiti, ko je tedaj nanovo imenovani minister za cerkvene zadeve Kerrl zapovedal premirje in takoj začel s posredovalno akcijo, ki je dovela do ustanovitve posebnega »državnega cerkvenega odbora«. Ta je bil podrejen cerkvenemu ministrstvu, načeloval pa mu je zmernejši Zöllner. V odboru so sedeli zastopniki vseh glavnih borbenih struj. Toda izgledi za pomirjenje se navzile vsem tem »posredovalnim« poskusom od zgoraj niso povečali, ker so vsa stara trenja po proglasitvi »protinemškega« krila protestantske cerkve (Bekenntniskirche) za ilegalno še z večjo silo udarila na dan. Pojenzala je samo medsebojna kampanja v dobro organiziranem protestantskem časopisju, ker je Kerrl tiskovno polemiko močno omejil.

V to zapleteno stanje, iz katerega že ni bilo več nobenega kompromisnega izhoda, je posegel dne 15. t. m. Hitler, ki je preko cerkvenega ministra Kerrla dal objaviti odlok, s katerim odreja nove volitve protestantske verske skupnosti in generalni sinod, ki naj

SKLEPI ATENSKÉ KONFERENCE

**Službeni komuniké o sestanku Balkanske zveze — Neomajna pri-
vrženost Društvu narodov in njegovi mirovni ideji — Balkanska
zveza pozdravlja prijateljsko pogodbo med Jugoslavijo in Bolgarijo**

Atene, 18. febr. AA. Popoldne so v zunanjem ministrstvu objavili naslednje poročilo o atenskem zasedanju stalnega sveta Balkanske zveze:

Stalni svet Balkanske zveze je imel svoje peto redno zasedanje v Atenah od 15. do 18. februarja t. l. pod predsedstvom dr. Stojadinovića, predsednika jugoslovenske vlade in zunanjega ministra ter sedanjega predsednika stalnega sveta Balkanske zveze.

Posvetovanje stalnega sveta so potekla v ozračju, obeležem z najpri-
stnejšim prijateljstvom in so omogo-
čila, da se vnovič ugotovi popolna eno-
stališče nasilcev zunanje politike
štirih držav in solidarnost, ki družijo bal-
kanske zaveznike.

Ko je vsestransko proučil splošni ev-
ropski položaj in vprašanja, ki zani-
ma posamezne države Balkanske zveze,
se je svet sporazumel, da potrdi svojo
voljo, da se ima delovanje Balkanske
zveze razvijati z namenom, da pripo-
more k ohranitvi miru. Vsako prizade-
vanje v tej smeri bo uživalo popolno
podpomo Balkanske zveze.

Zvesta privrženca Društva narodov
je Balkanska zveza odločena aktivno
sodelovati pri delu v Ženevi, da bo v
sedanjih težavnih razmerah Društvo
narodov moglo izvršiti svoje visoko po-
slanstvo.

V okviru mednarodnega delovanja v
korist miru cenijo svet Balkanske zveze
posebno nedavni sporazum med Veliko
Britanijo in Italijo, ker pomeni važen
činitelj za ohranitev miru in stabilnosti
na Sredozemskem morju.

Stalni svet je z zadovoljstvom spre-
jel na znanje sklenitev pakta prijatelj-
stva med Bolgarijo in Jugoslavijo, pod-
pisan v Beogradu 24. januarja t. l. Ugo-
tovil je, ta pakt ustreza cilju Balkan-
ske zveze, namreč ohranitvi in utrditvi
miru na Balkanu. Zato misli, da pome-
ni bolgarsko-jugoslovenski pakt dragoc-
nen prispevek k obnovi prijateljskega
sodelovanja med vsemi balkanskimi na-
rodi.

Stalni svet je sprejel na znanje sklepe
gospodarskega sveta, sklenjene na
Eledu 15. julija 1936, in odobril ukrepe
za njihovo izvedbo.

Ceneč pravo vrednost dela, ki ga
tisk prispeva k sodelovanju Balkanske
zveze, je stalni svet z zadovoljstvom
ugotovil prisrčnost, ki je odlikovala za-
sedanje tiskovne konference držav Bal-
kanske zveze.

Prihodnji sestanek stalnega sveta
Balkanske zveze bo septembra v Žene-
vi ob zasedanju redne skupščine Dru-
štva narodov.

Banket v grško-jugoslovenski ligi

Atene, 18. febr. AA. Predsednik grško-
jugoslovenske lige, bivši finančni minister
Kofinas je priredil danes obed na čast pre-
sedniku jugoslovenske vlade in zunanjemu
ministru dr. Milanu Stojadinoviću. Obeda so
se udeležili razen dr. Stojadinovića in nje-
gove soproge tudi jugoslovenski poslanik Bo-
ško Hristić, ravatelj političnega oddelka
Ivan Prezelj i. t. d. Z grške strani je bilo
mnogo bivših ministrov, univerzitetnih pro-
fesorjev, književnikov, odvetnikov, zdravni-
kov in drugih uglednih osebnosti.

Med obedom je predsednik grško-jugos-
lovenske lige Kofinas nazdravil predsedniku
vlade in zunanjemu ministru dr. Stojadi-
noviću z govorom, v katerem je poudaril, da
so Atene prvič doživljale čast, da jih je ob-
iskal predsednik vlade druge sosedne države.
Zveze med obema državama so iskrene in
bodo dobile s tem zgodovinskih dogodkov
nove moči, ki jim bodo prav gotovo omogo-
čile, da dosežejo kulminacijsko točko v svo-
jem življenju. Kadar se dva naroda, katerih
vzajemni interesi segajo tako daleč v pre-
teklost, tako dobro in tako popolno razume-
ta; smeta in imata pravico pričakovati naj-
boljše rezultate na vseh področjih politične-
ga in gospodarskega delovanja in medseboj-
nega tesnega sodelovanja.

Na koncu je Kofinas nazdravil Nj. Vel-
ikralju Petru II., Nj. Vis. knezu namestniku
Pavlu, napredku jugoslovenskega naroda in
dr. Stojadinoviću in njegovi soprogi.

Predsednik vlade dr. Stojadinović se je
zahvalil Kofinasi za njegove ljubeznive be-
sede, kakor tudi vsem članom grško-jugoslo-
venske lige.

sedaj sam odloči o novem osrednjem
cerkvenem vodstvu. Država se s tem
odlokom odrekla, vsakih nadaljnjih in-
tervencij v zadeve protestantske cerk-
ve in prepušča vernikom, da sami od-
ločijo o vrhovni cerkveni upravi. Mi-
nister Kerrl se bo omejil samo na raz-
pisne volitve, ki se bodo vršile v naj-
krajšem času.

venske lige za dragoceno podporo v prija-
teljskem sodelovanju med obema narodoma.
Jugoslovenski prijatelji na Grškem naj ve-
do, da je jugoslovenska moč tudi njihova
moč in da je moč Grčije obenem tudi moč
Jugoslavije. Dr. Stojadinović se prav tako
veseli napredka Grčije, kakor se tega veseli
vsa Jugoslavija.

Na koncu je dr. Stojadinović nazdravil
grškemu kralju Jurju II. in napredku pri-
jateljske sosedne Grčije.

Francija odobrava delo Balkanske zveze

Pariz, 18. febr. AA. »Temps« ugotavlja v
uvodniku, da je sedanje zasedanje sveta
Balkanske zveze dobro došlo, da se razbi-
jejo razne intrige, ki jih v zadnjem času
pletojo okoli Balkana zainteresirane države,
ki so za ohranitev miru in ki so razumele,
da imajo glede svoje varnosti računati pred-
vsem samo s seboj. Države Balkanske zveze
nameravajo ostati zveste dogovorom, skle-
njenim z drugimi državami, vendar pa ni-
kakor ne žele biti igračka v tujih rokah.
Francija se lahko tega samo veseli, pravi
»Temps«, ker nima v srednji Evropi in na
Balkanu nikakih sebičnih ciljev. Francija se
tudi iskreno veseli, da je popustila nape-
tost med Jugoslavijo in Italijo, čeprav to
popuščanje še ni zabeležilo nikakih kon-
kretnih rezultatov. Prav tako se Francija
veseli zaradi nedavnega razgovora, ki ga je
imel turški zunanji minister dr. Ruždž Aras
v Milanu s svojim italijanskim tovaršem

grofom Ciano. List ugotavlja z zadovolj-
stvom, da se je na sedanjem zasedanju sve-
ta Balkanske zveze okrepilo sodelovanje
balkanskih držav. Tudi se veseli brzotvorne
ki jo je včeraj objavil, da so državniki,
zbrani v Atenah, z zadovoljstvom ugotovili
prijateljsko sodelovanje med Francijo in
Veliko Britanijo.

Na koncu poudarja list, da angleško obo-
roževanje napreduje, in da se notranji polo-
žaj v Franciji čim dalje bolj ureja, tako da
bo to imelo vsekakor zelo ugoden vpliv na
razmere v Evropi.

Potovanja balkanskih državnikov

Atene, 18. febr. o. Ministrski predse-
dnik dr. Stojadinović je nočjo v spremstvu
rumunjskega zunanjega ministra Antone-
sca odpotoval v Beograd. Rumunski zuna-
nji minister bo ostal v Beogradu en dan.
V soboto bo Antonescu odpotoval iz Beo-
grada v Bukarešto. V Atenah je bilo tudi
dogovorjeno, da bo turški min. predse-
dnik Izmet Ineni v spremstvu zunanjega
ministra Ruždžija Arasa uradno posetil
jugoslovensko vlado v drugi polovici mar-
ca. Po obisku v Beogradu bosta Izmet Ineni
in Ruždž Aras uradno posetila tudi
Bukarešto. Po teh posetih bo rumunski
zunanji minister Antonescu obiskal Anka-
ro. Vsi ti medsebojni diplomatski obiski
bodo v zvezi z dokončnim razčiščenjem
odnosov članic Balkanske zveze do Bol-
garije.

Ukrepi za nevtralizacijo španske državljanske vojne

**Poostren zakon o ameriški nevtralnosti — Francoske
odredbe proti pošiljanju prostovoljcev v Španijo**

Washington, 18. febr. o. Zunanji mini-
ster Hull je predložil zunanjemu odboru
senata predlog zakona o ameriški nevtral-
nosti. Novi zakon najstrožje zabranjuje
dovoljevanje kakršnegakoli kredita vojsku-
jočim se državam. Prav tako je po tem za-
konu prepovedan vsak izvoz vojnega mate-
riala v take države, izvoz vsega ostalega
blaga pa je vezan na posebno dovoljenje
vlade.

Pariz, 18. febr. v. Ministrski svet je do-
polnil odobril nameravane ukrepe o pre-
povedi zbiranja in odposiljanja prostovolj-
cev v Španijo. Najvažnejše določbe so: Vsa-
kemu francoskemu državljanu je prepove-
dano služiti v oboroženih silah v Španiji ali
v španskih kolonijah, vstevši španske po-
ročje v Maroku. Vsako zbiranje in vsako
postopanje, ki bi moglo služiti zbiranju pro-
stovoljcev za omenjene čete, je na franco-
skih tleh prepovedano. Noben Francoz ali
inozemec ne izvzemši Špancev, ki se na-
haja v Franciji, ne sme zapustiti francoske-
ga ozemlja ter odpotovati v Španijo ali
španske kolonije. Prav tako je prepovedano
potovanje preko Španije v Francijo. Izda-
janje direktnih železniških, paroplovnih ali
letalskih vozovnic v Španijo je možno le s
posebnim dovoljenjem, ki se zabeleži v po-
sredstvih.

nih listih. Pirenejski omejni pas Francije
se ne sme preleteti do višine 10 km in prav
tako ne francosko teritorialno vojsko v
tem pasu do meje treh milj. Vsi v Franciji
ali v inozemstvu od francoskih oblasti izdani
dokumenti za potovanje v Španijo ali njene
kolonije se razveljavijo.

Nemški zakon zoper španske prostovoljce

Berlin, 18. febr. w. Kakor se doznava
na merodajnem mestu, bo v kratkem izdan
zakon o prepovedi transportov prostovolj-
cev v Španijo. Opozorjajo, da sklep lon-
donskega odbora za nevtralizacijo Nemčiji
ni prišel nepričakovano, ker je Nemčija že
v svoji notji 24. januarja, poslani Angliji
sporočila, da pripravlja tak zakon.

Portugalski odpor

London, 18. febr. g. Podkomite odbora za
nevtralizacijo je dopolnilo z obžalovanjem
ugotovilo, da portugalska vlada slej ko prej
odklanja vsako mednarodno kontrolo na
špansko-portugalski meji. Podkomite se je
nocoj ponovno sestal. Med tem je angleška
vlada še enkrat posredovala v Lizboni, da
bi portugalska vlada pristala na kontrolo.

Oboroževalna debata v angleškem parlamentu

**Finančni minister odločno zagovarja ogromni novi
kredit za izpolnitev angleške oborožitve**

London, 18. febr. w. Pred veliko debato
o angleškem posojilu za oboroževanje je
zakladnik kancelar Chamberlain v spodnji
zbornici imel govor, v katerem je med dru-
gim dejal:

Dejanska utemeljitev predloga glede po-
sojila, ki je brez precedenčnega primera,
se more najti v pogojih sedanosti, ki so
tudi brez primere, ker so nam ti veliki iz-
datki vsiljeni in je potrebno, da jih stisne-
mo v razmeroma kratek čas. Če je opozi-
cija presenečena zaradi vsote 400 milijonov
funtov, je vzrok ta, ker ne računam z veli-
kimi nalogami, pred katere je postavljena
vlada. Razen onim, ki posvečajo temu
vprašanju svojo polno pozornost, je v re-
snici izredno težko polagati račune o ve-

likih stroških vojaškega oboroževanja.
Zakladnik kancelar Chamberlain je ugo-
tovil, da se vsota 400 milijonov funtov za
vojsko ne more smatrati za končno veljav-
no. Računati je treba, da se bo morda še
povišala. mogoče pa je tudi, da se bo v
gotovih okoliščinah znižala. Chamberlain je
na pripombo voditelja opozicije Attleja
zanikal, da bi mogli ukrepi Anglije do-
vesti do vojne. Vsakdo ve, da bo angleška
država uveljavila vse svoj vpliv, da ohrani
mir za sebe in za vse. Naša naraščajoča
moč je najbolj varna točka, ki ob-
stoja na svetu za mir. Globoko je treba
obžalovati, da bo civilizacija rajši zlo-
miti svoj hrbet zaradi vedno večjih bre-
men, kakor pa da bi skušala urediti spore
z medsebojnimi koncesijami. Za sedaj
ni mogoče storiti drugega, nego nadaljevati
nameravane ukrepe.

Po govoru Chamberlaina se je razvila
obširna debata. V imenu opozicijske de-
lavske stranke je izjavil Lawrence, da bo
njegova stranka glasovala proti finančni
resoluciji, ker med predlogi vlade in med
zunanjo politiko ni nobene zveze in ker
ni nobenih znakov za potrebno koordinaci-
jo raznih delov državne obrambe.

V imenu liberalne stranke je Sinclair
kritiziral posamezne določbe načrta ter
izrazil svoje obžalovanje, ker govori Ede-
na o zunanji politiki niso dovedli do no-
benih rezultatov. Vlada ni znala privesti
politike kolektivne varnosti v realnost. Kljub
temu bo liberalna stranka podpirala
vse oboroževalne ukrepe, katerih potreba
je dokazana. Govornik je nato očital
Chamberlainu, da odklanja politiko DN,
ki jo vodi Ed.

Skrivnosti ljubljans- skega proračuna

Prejeli smo naslednji uradni popravek:
Z ozirom na Vaš članek, ki ste ga ob-
javili v sredo, dne 17. februarja 1937, št.
40, na strani 1, stolpec 1. (uvodnik), pod
naslovom »Skrivnosti ljubljanskega pro-
računa«, Vas prosim, da v smislu § 26.
zakona o tisku izvolite objaviti v Vašem
cenjenem listu na istem mestu in v enakem
tisku sledeče pojasnilo oziroma popravek.

Kakor vsako leto, tako je tudi letos
mestno poglavarstvo opozorilo občane s
posebnim razglasom na razgrnitev osnut-
ka novega občinskega proračuna za leto
1937/38. Po § 117. zakona o mestnih ob-
činah mora namreč vsaka mestna občina,
preden se sploh razpravlja o osnutku pri
finančnem odboru oziroma pristojnem
mestnem svetu, predložiti davkoplačeval-
cem načrt novega proračuna. Ta določba
navedenega zakona je seveda povsem raz-
umljiva, kajti s pripombami, ki jih lahko
stavi k razgrnitvi proračuna vsak davko-
plačevalec, se mora seznaniti tudi mestni
svet ob priliki razpravljanja o novem pro-
računu. Te svoje pravice so se davkopla-
čevalci tudi lanske leto v obliini meri po-
služili, kajti v predsedstvu mestnega po-
glavarstva je bilo k osnutku proračuna za
leto 1937/38. vloženih 37 pripomb.

Vložitev teh pripomb pa bi ne imela ni-
kakega smisla, če bi o osnutku proračuna
poprej sklepali finančni odbor oziroma
mestni svet sam. Od 15. pa do vključno
19. februarja t. l. je na ta način dana pri-
lika vsem občanom, da k načrtu proraču-
na za leto 1937/38, kakor ga je izdelal
predsedstvo mestnega poglavarstva, sta-
vijo svoje prigovore oziroma predloge, ki
naj bi jih finančni odbor nato v svoji raz-
pravi upošteval. Ta postopek je, kot že
rečeno, predpisan v zakonu o mestnih ob-
činah, smerni in se je po njem ravnavati
tudi mestna občina Ljubljana ves čas, od-
kar ta zakon velja t. j. od 23. septembra
1934. Povsem pogrešno navaja »Jutro«, da
je lanske leto finančni odbor do po-
dobnosti predelal proračun, nakar da je
bil šele predložen javnosti na vpogled.
Osutek proračuna mestne občine Ljub-
ljanske za leto 1936/37. je bil razgrnjen
od 28. februarja do 3. marca 1936. Prva
seja finančnega odbora o tem proračunu
pa je bila šele 4. marca 1936, torej potem,
ko proračunski osutek ni bil več predlo-
žen občinstvu. Le na ta način je bilo mo-
goče tudi zadostiti zahtevi zakona o mest-
nih občinah, ker je finančni odbor mogel
definitivno odločiti o stavljenih pripom-
bah istočasno z razpravljanjem o prora-
čunu. Če je torej tudi letos mestna občina
enako postopala, torej v skladu z veljav-
nim predpis, potem se s tem ni prav nič
spremenila dolgoletna in edino pravilna
praksa, kakor to še posebej poudarja član-
ek v »Jutru«. Predsedstvo mestnega po-
glavarstva je torej povsem pravilno in za-
konito postopalo ter je najprej razgrnilo
proračunski osutek občanom na vpogled
in jim s tem dalo priliko, poslužiti se svo-
jih pravic, nakar šele bo osutek in stavl-
jene pripombe dobil pristojni finančni od-
bor Ljubljanskega mestnega sveta.

Na tem mestu je treba tudi poudariti,
da mestno poglavarstvo uradno ni niko-
mur, pa tudi ne uredništvu »Slovenca«
stavilo nobenega izvoda osnutka mestnega
proračuna na razpolago. Visti in poročila,
ki jih je »Slovenec« prinesel o ljubljans-
kem proračunu, uredništvo ni dobilo v
nobenem magistratnem uradu.

Trditve, ki jih dalje navaja omenjeni
članek glede davčnih obremenitev, predvi-
denih v novem osnutku ljubljanskega pro-
računa, so zelo netočne, prirojane tako,
da nepoučenemu bralcu ustvarjajo povsem
napačno sliko bodočih občinskih davčnih
obremenitev. Članek kar pavšalno trdi,
da predlog novega proračuna ne prinaša
nobene davčne razbremenitve, temveč da
bodo davkoplačevalci plačevali tudi v pri-
hodnjem letu enake ali vsaj enako visoke
davščine kot v tekočem letu. Samo mimo-
grede omenja, da se je znižala vodarina
od 8% na 6,5%, ne omenja pa prav ničesar
tudi o drugih olajšavah, ki so bistvene
in velikega pomena za ljubljanske davko-
plačevalce. Ministrstvo financ je mestni
občini Ljubljanski dovolilo že za tekoče le-
to pobiranje 2% gostaščine v novih hišah
ter izkazuje tudi letošnji proračun toza-
redni dohodek. Če torej novi osutek preda-
vni pobiranje 2% gostaščine v novih
hišah, ni to noben novum, ker gostaščina
za nove hiše obstoja tudi letos, toda se
izjemoma in po posebnem sklepu mestnega
sveta gostaščina za leto 1936/37. ne pobira.
Pa tudi če bi bila ta gostaščina nekaj
novega, vendar predvideni donos v znesku
din 896.000. ne more pokriti izpadka, ki
nastane z znižanjem vodarine od 8% na
6,5% in ki znaša, kot smo že ugotovili, nad
polin 2 milijona dinarjev. Nihče torej ne
more trditi, da bi se z dohodkom te go-
staščine krila diferenca na znižani vo-
darini.

Izredno važna olajšava, o kateri pa do-
pisnik povsem molči, je predvidena popo-
la oprostitev od plačila gostaščine tistih
hiš, kjer skupno uradno ugotovljena ko-
smata najemina za leto 1936/37. ne pre-
sega vsote din 5.000. S to olajšavo bodo
pridobili oni najekstremnejši hišni posestni-
ki, kakor železničarji, mali obrtniki in
drugi prebivalci, ki so si zgradili skromne
hišice le za svoja stanovanja. Te olajšave
bodo deležni vsi brez razlike, posestniki
starih in novih hiš.

Na ta način bo mestna občina Ljubljan-
ska izgubila v prihodnjem letu približno
din 300.000 na svojih dohodkih. Ničesar
ne omenja članek dalje o predvideni
olajšavi pri davščini na vozila, kjer se je
dohodek znižal od letos predvidenih din
507.000. na din 350.000. Nadaljnje olajšave
so predvidene tudi pri raznih občinskih
takсах. Čeprav je dohodek trošarin pred-
viden z istim zneskom kakor v letošnjem
proračunu, je v načrtu predvideno tudi

(Dalje na 2. strani)

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

znajanje gotovih tarifnih postavk, ki bodo bistveno pripomogle k olajšanju in razbremenitvi socialno šibkejših slojev. Res je samo to, da bi davkoplačevalci mestne občine ljubljanske na podlagi razgrnjenega osnutka novega proračuna plačali za din 3.500.000 manj davščin, kakor pa jih bodo plačali v tekočem letu. Vse drugo, kar trdi članek, je neresnica in je trditve, da novi predlog ne prinaša nikake davčne razbremenitve, torej povsem neosnovana.

Odstotno je treba zavrniti tudi naziranje, da so se s predvidenimi odstopi pri dokladi na državne neposredne davke, dalje z odstopi pri vodarini in gostiščinah ustvarile tihe rezerve. Iz računskih knjig mestnega računovodstva je izkazano, da bo dohodek na letošnjih občinskih dokladih na državne neposredne davke znatno manjši in da je to pripisati predvsem dejstvu večjih odstopov, ki jih je izvršila državna uprava na neposrednih davkih. Prav tako gotovo in dokazano je tudi, da je bil v letošnjem proračunu s 3% predvideni odstop na dohodkih gostiščin oziroma vodarine preizkušnja ocenjena in da dohodek vsled večjih odstopov ne bo v celoti dosežen. Ker pa je v smislu navodil ministrstva za finance v proračunu potrebno predvideti dohodek v realni višini, so se morali v novem osnutku ti dejanski ugotovljeni primanjkljaji upoštevati in zvišati procenti odstopov. Zato se seveda vsled tega ni v nobenem oziru s temi, dokazano upravičenimi odstopi, ustvarila kaka skrita rezerva proračunskih dohodkov.

Proračun mestne občine ljubljanske za leto 1936/37, je bil odobren z din 103.589.542 izdatkov in prav toliko dohodkov. Ker pa osnutek novega proračuna izkazuje le din 96.752.385 izdatkov oziroma prav toliko dohodkov, bi bil novi proračun za din 6.837.157 nižji od letošnjega. Že iz glavnega pregleda materialnih izdatkov in dohodkov sledi, da je temu znižanju predvsem razlog izločitev mestnega vodovoda iz kroga ostalih mestnih podjetij in uvrstitve v mestni sklad. Na seji mestnega sveta, ki je bila 22. decembra 1936, je bil soglasno sprejet tozadevni sklep. Po tem sklepu mestnega sveta se mora vodovod kot podjetje izločiti iz kompetence ravnanja mestne elektrarne in se podrediti posebnemu oddelku za vodovod, ki se ustanovi pri mestnem gradbenem uradu. Ta prevzame tehnične posle in osebje mestne-

ga vodovoda, mestna finančna uprava pa vse knjigovodstvene posle. Za ta sklep mestnega sveta so bili merodajni predvsem tehnični razlogi, kajti težje prave preskrbe z vodo je v izpeljavi vodovodnega omrežja, kar ravno spada v gradbeno-inženjersko stroko. Utemeljitev, ki jo daje v tem pogledu sam zakon o mestnih občinah. V § 125, 126 in 127 zak. o m. o. se točno razlikujejo na eni strani mestna pridobitvena podjetja, ki se vodijo po trgovskih načelih, od mestnih zavodov in naprav, ki obstojajo zaradi izvrševanja javnih nalog. Vodovod po tej razdelitvi ni nikako pridobitveno podjetje, ki bi se moralo voditi po trgovskih načelih, ker je obstoj mestnega vodovoda utemeljen v javnem interesu. Dohodki mestnega vodovoda niso nikakoli odškodnina v smislu privatnega prava, temveč, so to javno-pravne pristojbine. Vodarina je torej prava davščina, ki se izterjuje, kot ostale občinske javno-pravne dajatve, administrativno in spada zato v vrste vseh drugih občinskih davkov.

Povsem v skladu s predpisi zakona o mestnih občinah je torej sklep mestnega sveta, s katerim se je ta uvrstitve mestnega vodovoda izvršila in vsled katerega se bodo odstopi dohodki in izdatki mestnega vodovoda izkazovali med izdatki in dohodki ostale mestne uprave. Absolutno nestvarno in neumestno je izvajanje člančarja, ki pravi, da je bil mestni vodovod izvezt iz skupine mestnih podjetij le zato, da se izvrši knjigovodstveno-tehnična sprememba, ki naj pokaže fiktivno znižanje proračuna.

Naravno pa je, da se bo s to preureditvijo številčno znižal tudi bodoči proračun in da gre z din 6.837.157 ugotovljena razlika med letošnjim in prihodnjim proračunom predvsem na račun te preureditve. Nasprotno pa je seveda takoj poudariti, da vsebuje kljub temu predlog novega proračuna za okrog 3 in pol milijona različen davčnih razbremenitev in da bo iz gube teh dohodkov nadomestila občina iz drugih virov privatno-pravnega značaja, kakor prikazuje povsem in jasno razgrnjeni osnutek ljubljanskega mestnega proračuna za leto 1937/38.

Z odličnim spoštovanjem
predsednik mestne občine:
dr. J. Adlešić l. r.

Seja narodne skupščine

Prvi dan načelne proračunske razprave v plenumu
Seje bodo odslej dopoldne in popoldne

Beograd, 18. febr. p. Narodna skupščina je imela danes svoje dopoldne in popoldne seje, ki je nadaljevala načelno razpravo o proračunu. Dopoldnanska seja se je začela ob 9. uri. Po odobritvi zapisnika je nar. posl. V. A. Lazjić protestiral, da danes niso postavljene na dnevni red interpelacije. Predsednik Čirč je odvrnil, da ni prejel nobenega odgovora ministrov na kako interpelacijo. Skupščina je prešla na dnevni red.

Prvi je dobil besedo poslanec JRZ dr. Oton Gavrilović. V obširnem govoru je zagovarjal predloženi proračun, ki ima tri posebne odlike. Prvič so povišani izdatki za 600 milijonov drugih so ocenjeni dohodki zelo realno in je računati, da bodo vrgli še več, kakor je predvideno, ne da bi se morala zaradi tega davčna stopnja povišati. Trečji pa je proračun popolnoma uravnotežen. Kar se tiče ugovorov opozicije čes da predstavlja proračun povprečno obremenitev, je dr. Gavrilović izjavil, da je proračun mogoče znižati samo na ta način, da se reducirajo plače državnim uradnikom, ali pa da se zniža število državnih uradnikov. Tega pa ne more pripočeti. Finančna politika vlade je v dobrih rokah že zaradi tega, ker je na čelu vlade finančni strokovnjak dr. Stojadinović. Kar se tiče notranje politike je izjavil, da je politika vlade tolerantna in stremi po enakopravnosti vseh državljanov in vseh ver ter po duhovnem uravnoteženju brez sporov, da bi se tako zavezovala boljši bodočnosti naroda in države.

Seja banskega sveta

Včeraj je ves dan izpolnila razprava o socialnem in zdravstvenem skrbstvu v Sloveniji

Ljubljana, 18. februarja. Banski svet je imel tudi danes sejo dopoldne in popoldne. Na dopoldnanski seji je bila najprej končana razprava o tehničnem oddelku, ki se je bila začela že včeraj. Tudi danes je v glavnem vsebovala lokalne potrebe in želje, ki so jih navajali posamezni govorniki. Zahtevalo se je nove ceste, vodovodi, regulacije rek, mostovi itd.

Malo pred enajsto uro je bila izbrpana lista vseh prijavljenih govornikov in s tem razprava o tehničnem oddelku končana. Po kratkem odmoru je sledila razprava o oddelku za socialno politiko in narodno zdravje. Uvodno poročilo je podal načelnik oddelka dr. Majer. Proračun oddelka znaša 12,3 milijone dinarjev. Socialno skrbstvo o se ni moglo sistematično izvajati, ker ni bilo zadostnih sredstev. Omejitve se je moralo na dajanje podpor v najnujnejših primerih. Prošnje za podpore, ki jih je na desetotisoče, kažejo obupno sliko o bedi v naši banovini. Banovina vzdržuje decja doma in Ljubljani in Mariboru. V okoli ali pod nadzorom mariborskega doma je sejal 140, ljubljanskega pa 259 otrok. Na ozemlju banovine deluje 49 krajevnih zaščitnih odborov za decjo. Banská uprava te odbore podpira.

V preteklem letu brezposelnost ni narasla, a tudi zmanjšala se ni. Največja je še vedno med sezonskim delavstvom. Go. spodarski položaj kaže znake zboljšanja, vendar še ni izgleda za skorajšnjo zaposlitve vsa brezposelnost delavstva. Po. ročilo omenja nato nezaposlenost inteligence ter položaj naših izseljencev, ki se je poslabšal, ker so tuje države še bolj omejuje priseljevanje.

V drugem delu obravnava poročilo zdravstveno skrbstvo Banovinske bolnice in za leto 1935, državne bolnice v banovini pa 1650 bolniških postelj. 7 banovinskih bolnic ima bolniških postelj: Maribor 568, Celje 405, Murska Sobota 150, Slovenj Gradec 150, Brežice 156, Novo mesto 126, Ptuj 100. Banovinskih hiralnic sta v Volniku in Ptuj s 369 posteljami. Država doživlja banovinskih bolnicam že 7 milijonov dinarjev. Napori banke uprave, da bi se ta dolg plačal, so ostali brezuspešni.

Banovina je razdeljena na 114 združenj in 8 samostojnih zdravstvenih občin. Upravi banovine so združili Golnik, Lbrna in Rogaska Slatina. Vsa tri se vzdržujejo iz lastnih dohodkov. V bivši Sent-peterski vojašnici bo začel delovati inštitut za raziskovanje in zdravljenje raka.

K. debati so se priključili skoraj vsi člani banskega sveta namreč 37. Najobširneje je govoril dr. Breclj, ki je obravnaval vse pange socialnega zdravstvenega skrbstva. Utemeljeval je potrebo, da se osnujejo še tri banovinske bolnice po ena za radovljiški, kočevski in logaški srez. Zadnji čas je, da se začne sistematična borba zoper alkoholizem, ki uničuje več dobrih, kakor vse bolezni skupaj. Pri bolnicah naj se osnujejo dispanzerji za alkoholike, v Ljubljani pa poseben zavod za zdravljenje teh neščečnikov. Da je obravnavala dolg države banovinskih bolnicam, razmerje med bolnicami v Sloveniji in drugimi pokrajinami in državno zdravstveno politiko v Sloveniji. Žel je za svoja izvajanja viharo odobravanje.

Dopoldnanska seja je bila končana ob 13. popoldnanska pa se je začela malo po 16. Dr. Adlešić se je zavzemal, naj bi banovina prevzela Dolenjske Toplice. Govoril je nato posebej se o ljubljanski bolnici. Dr. Ravnihar je pozdravil okoliščino, da je banská uprava vstavila v proračun 10 milijonov iz banovinskega fonda pri DHB in s tem postavila vladno pred izvršeno dejstvo. Govoril je o izseljenem vprišanju in o ljubljanski bolnici.

Tudi pri razpravi o socialnem in zdravstvenem skrbstvu so govorniki navajali številne potrebe in želje svojih predelov, omenjale so se razmere o raznih bolnicah, poleg tega pa so se obravnavali tudi razni splošni problemi, med njimi tanska slabša žetev izseljenko vprašanje, pasivnost Slovenije glede prehrane, potreba banovinskega doma ob morju za slabokrvno in rahlično decjo iz Slovenije, starostno varovanje delavstva itd.

Razprava o proračunu oddelka za socialno politiko in narodno zdravje je bila zaključena ob 20. uri, s čemer je bila zaključena tudi današnja seja. Prihodnja seja bo jutri č. in. J. R.

Beleške

Konferenca vodstva JNS

Včeraj je bila v Beogradu konferenca predsedstva JNS. Udeležili so se g. g. Peter Zivković, Banjanin, dr. Kramer, G. Demetrotić, ki se vedno bolchei. Razpravljali so o dnevnem redu seje glavnega odbora stranke, ki bo v ponedeljek.

Po konferenci so novinarji opozorili dr. Kramerja na vest v današnji »Politiki«, čes, da namerava tudi dr. Kramer zapustiti JNS. S smehom je dr. Kramer odvrnil: »Imam preveč resnega dela, da bi mogel posevati pozornost takim intrigam. Obratun s takimi intrigami se ne vrste na političnem polju, nego na za to pristojnem mestu.

Dr. Ploj črtan iz kluba senatorjev JNS

Klub senatorjev JNS je poslal, kakor nam iz Beograda poročajo, senatorju dr. Miroslavu Ploju pismo, v katerem ga obvešča, da je klub črtal iz seznama svojih članov. Obenem ga poziva, naj poda ostavko na položaj podpredsednika senata, ker je prišel na to mesto po zaupanju in z glasovi senatorskega kluba JNS.

Mariborska »Neodvisnost«

Na podlagi tega programa sem sprejel smo enoglasno sklenili, da bo list: strogo informativen, napreden, zagovornik slovenskih gospodarskih, kulturnih, narodnih in socialnih potreb propagator avobode, demokracije, jugoslovenskega brestva.

Na podlagi tega programa sem sprejel enoglasno izvolitev za predsednika uredniškega in upravnega sosveta »Neodvisnost«.

V moji odsotnosti (službeno izven Slovenije) pa je »Neodvisnost« v svojem uvodniku, od 13. februarja 37 brez moje vednosti in pristanka, objavila da bo postala glasilo strankarsko politične grupacije ljudi, ki želijo ustvariti novo politično formacijo. Ta samovoljna odločitev je proti vsem sklepom ustanovnikov, ki so želeli dati slovenskemu narodu objektivno informativen list, na katerega ne bi imela vpliva nobena politična stranka ali grupacija in bi bil v svojem bis vu zares neodvisen, na delu ustvarjajoče kritike za vse dobro in zlo v našem narodnem življenju.

Ker mi kot predsedniku ni mogoče več voditi »Neodvisnosti« po načelih, določenih pri ustanovitvi, odlagam vse funkcije pri »Neodvisnosti«, ker ne želim odgovarjati pred slovensko in jugoslovansko javnostjo za ono, za kar se je »Neodvisnost« odločila brez mojega pristanka. Inž. J. Teržan.

»Obzor« proti predlogu za dve novi ministristvi

Zagrebski »Obzor« razpravlja o predlogu predsednika finančnega odbora Voje Janjiča, naj se pooblasti s finančnim zakonom vlada da ustanovi dve novi ministristvi: ministristvo za propagando in ministristvo za vere. »Obzor« zavrača obo predloga kot nesodobna in nepotrebna. Ministristva za propagando so poseben diktatorskih režimov, kjer dirigirajo javno mišljenje tako, kakor je to v korist režimu. Razumljivo je, da diktatorski režimi, ki ne morejo trpeti kritike in opozicije, organizirajo ministristva za propagando za povičevanje njihovih zaslug. Pri nas pa bi pomenila ustanovitve takega ministristva povsem navadno sinekuro, ker se bližajoči vladnih izjavah demokraciji in demokratskim svobodam. Prejšnji avtoritativni režimi niso smatrali za potrebno ustanoviti tako ministristvo. Sedanja vlada na kak sličien korak niti najmanj ne misli, saj se resno pripravlja na demokratske politične zakone.

Prav tako odklanja »Obzor« predlog za ustanovitve ministristva za vere. »Pri nas neprestano tožimo, da nimamo denarje niti za bolnišnice, niti za šole in slične potrebne ustanove. Sedaj pa naj bi bil naenkrat tu denar za tak luksus. Dr. Janjič ni navedel niti enega razloga, zakaj naj bi ministristvo pravde prenehalo opravljati verske posle.

Izjava radičevskega poslanca

V torek zvečer je govoril na sestanku prištevca b. HSS v Zagrebu narodni poslanec Milutin Majer. Na prejšnji dan o slavni hrvatski zgodovini in 130 letih hr. atski kulturi kateri se divi vse svet. »Hrvatsko vprašanje je postavljeno in ne bo rešeno, vse dolje, dokler ne bo dobil hr. vata. Na vsega kar mu po pravici gre. Hrvati ne iščejo milosti, nego samo zahtevajo svoje. Mi gremo svojo pot pod modrim vodstvom našega dišnega predsednika dr. Mačk. katerega življenjski cilj je samo dobrobit hr. vatskega naroda v njegovi borbi za svobodo in socialno pravico. Brez svojih bole in meče ne misli na izboljšanje socialnih priok. Kdor drugače govori, ta laže.

Nj. Vel. kraljica v Londonu

London, 18. febr. AA. Nj. Vel. jugoslovenska kraljica Marija se že nekaj dni mudi v okolici Londona v gosteh pri svoji leji, špan. šk. infantki Beatrici in infantu Alfonzu.

Konferenca o ozko-tirnih železnica

Beograd, 18. febr. AA. V zvezi z uredbo za gradnjo železnice iz julija 1936 je prometni minister sklical za petek 19. t. m. konferenco zastopnikov strokovnih krogov, gospodarskih ministristev in gospodarskih ustanov iz krajev, kjer imamo mrežo ozko-tirnih železnic. Namen konference je, da se zbere podaljški in drugi material za ureditev vprašani, ki se pojavljajo. Konferenca ima nalogo, poslušati mnjenja, kako bi se v posameznih primerih dal izvesti program gradnje prog normalnega tira, brez hušjih posledic za prometne funkcije, ki jih vrše danes ozko-tirne železnice s svojo mrežo v obstoječih relacijah. Kot uvodna konferenca se je danes vršil v oddelku za gradnjo železnice sestanek zastopnikov zainteresiranih oddelkov prometnega ministristva. Na sestanku so bili tudi nekateri strokovnjaki izven ministristva.

Današnjemu sestanku in jutrišnji konferenci predseduje inž. Peter Senjanović pomočnik prometnega ministrista.

Vroči boji po vsej španiji

Po vladnih poročilih je nacionalistična ofenziva na Madrid vsaj začasno ustavljena

Madrid, 18. febr. AA. Dne 7. februarja so nacionalisti izvršili hud napad, da bi prekinili zvezo med Madridom in Valencijo. Sovražnik se je polastil res važnih postojank pri Maranzoi. Napredoval je v smeri proti Martinu dela Vega. Vladne čete so se morale presenečene umakniti. Čim pa so dobile ojačenja, so lahko zadržale prodiranje. Dne 10. februarja je padla Malaga. Ojačen je bil pritisk sovražnika pri Jarami in most pri Argandi je bil pod ognjem njihovih strojnic. Dne 13. februarja je sovražnik tudi hotel pekiniti zvezo v Valencijo čez Alcala de Henares. Dne 14. t. m. se je bitka nadaljevala, toda je sovražnik bil ustavljen, 16. februarja so vladne čete prešle v protinapad in odpočile sovražnika pri Jarami. Dne 17. februarja je general Miaja objavil začetek ofenzive vladnih čet. Sedaj je še prezgodaj, da bi povedali podrobnosti, kako se razvija ta ofenziva, vendar pa se vidi, da je sovražnik izgubil že mnogo ljudi in da je zapustil vse postojanke, ki si jih je namenil zavzeti pri prvem napadu.

Hud letalski napad na Madrid

Madrid, 18. februarja. o. Nacionalistična letala so v teku noči dvakrat napadla Madrid. Prvi napad je izvršilo 20 letal in 5 bombnikov okrog 8. zvečer, drugi napad pa je bil izvršen kmalu po polnoči. Francoski letalci so skušali predvsem bombardirati kolonizore v središču mesta in na periferiji ter so vrgli večje število bomb. Porušili so več hiš v središču mesta, pri čemer je bilo okoli 60 ljudi ubitih in več sto ranjenih. Končno se je vladnim letalom posrečilo, da so sovražnika pregnala.

Republikansko vojno poročilo

Madrid, 18. febr. AA. Odbor za obrambo Madrida je objavil opoldne naslednji komunikate:

Za včerajšnje ofenzive republikanskih čet na jaramski fronti se je moral sovražnik umakniti z več svojih postojank, odkoder je prejšnji teden skušal ogrožati prometne zveze med Valencijo in Madridom. Ponekod so se uporniki umakali v takšnem neredu, da niso vtegnili vzeti s seboj orožja in streliva, ki so ga nato zavlepile vladne čete. Republikanski glavni stan računa, da so na tej fronti republikanske čete prodirle za 5 km. Postojanke, ki so jih v vladne čete zavzele pri tem prodiranju v odseku Maranzoi, veljajo za strateško važne.

Letalski napad na Madrid, ki so ga izvršili Junkersovi bombniki s podporo 20 lovskih letal, je republikansko letalstvo odbilo.

Nacionalistično vojno poročilo

Salamanca, 18. febr. AA. Uradno objavljajo, da je bil na letalski fronti odh. napad rdečih. Na bojišču so sovražniki pustili znatno število mrtvih. Na madridski fronti je bil odh. napad za zahodni park. Pred Maranzoi je bil odh. napad madridskih čet v tankih. Izmed šestih tankov sta bila dva

uničena. Vzhodno od reke Jarama napredujejo nacionalistične čete. Sovražnik je skušal napasti, pa je pustil na bojišču en tanke.

Ojačenje nacionalistom pred Madridom

Pariz, 18. febr. o. Agencija Radio poroča, da je general Franco poslal za Malage 20.000 vojakov na pomoč generalu Varelli, ki po voljuje četama pred Madridom.

Nacionalistična zmaga v pomorski bitki

Malaga, 18. februarja. o. V bližini Targone je nastala včeraj mala pomorska bitka. Dve nacionalistični vojni ladji sta napadli tri vladne vojni ladje, ki so imele nalogo, da zaščitijo transport vladnih čet in živil, namenjenih v Almerijo. Modernnejše nacionalistične ladje so odločile bitico v svoj prilog in so se morale vladne ladje umakniti s težkimi poškodbami. Na eni teh ladij je baje padel tudi neki francoski komunistični poslanec, ki se je javil kot prostovoljec pri madridski vladi.

Nov ruski kredit valencijski vladi

Pariz, 18. februarja. AA. »Echo de Paris« piše, da je sovjetska vlada dovolila valencijski vladi nov kredit 170 milijonov frankov. Za kredit jamči zlati podloga. Španske Narodne banke. Denar se bo lahko uporabljal za nabavo vojnega materiala iz Rusije. Isti list tudi piše, da je v Toulouse prispela z letalom iz Valencije nova pošiljka zlata iz tresorjev španske Narodne banke.

Daljnostrelni nemški topovi ob Gibraltarju

Valencia, 18. febr. AA. Dopisnik agencije Fabre poroča iz Gibraltarja, da so dobro poučeni britanski krogi vznemirjeni zaradi poročila, da se je nad 200 nemških iznenjenjer, ki pripadajo redni vojski, in topniških častnikov izkrcalo v Algecirasu, kjer bodo vodili gradnjo utrdb z najmočnejšimi obrežnimi baterijami, katerih topovi bi objemali ves prostor od rtiča Maroko do vhoda v Algeciraški zaliv. Prejeli so tudi vznemirljive informacije, da so v Ceutu postavili že pred več tedni obrežne topove nemškega porekla. Pred dvema mesecema so obrežne baterije med Maroškim rtičem in Algeciraškim zalivom na lepe odstranili in na njihovo mesto postavili mnogo močnejše topove. Nato so delali poizkuse, da vidijo, ali lahko ti topovi kombinirano učinkujejo s topovi v Ceutu in ali lahko dominirajo nad morsko ožino. Poizkusi niso dali zadovoljivega rezultata in zato je preteklo soboto prišlo več oddelkov nemških strokovnjakov, da bi izvršili drug poizkus ali pa zboljšali baterije. Ta dela hitro napredujejo.

Glede na jamstva, ki jih je dala nemška vlada francoski in britanski vladi ob zadnji maroški krizi, se v Valenciji vprašujejo, kaj misli storiti Pariz in London glede na najnovejši razvoj dogodkov. Ker je nedvomno, da te baterije v nobenem primeru nimajo naloge, da bi branile obalo, je jasno, da bodo služile le za vojaško obvladanje gibraltarske morske ožine.

Beograd dobi že poletni močnejšo radijsko oddajno postajo

Beograd, 17. februarja. AA. Minister dr. Branko Kaludjerić je dal danes novinarjem tole izjavo:

Nova beogradska postaja na 20 kilovatov, ki smo jo pred nekaj meseci naročili v Londonu pri znani angleški radijski tvrdki Marconi, se že vneto izdeluje. Doslej je dovršenih okoli 80% del, tako da se bodo prve poskusne oddaje z novo postajo lahko konec t. m. vršile v londonski tovarni in nadaljevale še meseca marca. Po sporazumu med ministristvom ptt in radijsko družbo Beograd, bi ta nova oddajna postaja imela začeti delovati 2. avgusta t. l., ker je pa že precej dograjena, je verjetno, da jo oo moči dati v promet mnogo pred določenim rokom, po vsej priliki konec meseca maja, ali v začetku junija t. l. Tehnični set beogradske postaje se odpelje te dni v London, da bo prisostvoval poslednji fazi izdelave. Njune nove postaje in njenim prvim poskusnim oddajam, o čemer bo po vrnitvi podal poročilo ministristvu za ptt. Kakor hitro bodo poskusi v tovarni gotovi, se bo postaja demontirala in jo bodo poslali v Beograd, kjer se bo montirala v novem omonso razširjenem posloju in se bodo pričele poskusne emisije, ki bodo v Beogradu trajale kakšen mesec dni. Nato pride postaja v redni javni promet, kar bo vsekako pomenilo za našo radiofonijo

dober korak naprej. Ta postaja za 20 kilovatov je samo začasna rešitev, kakor sem posebej poudaril v svojem ekspezoju pri finančnem odboru, ker se že 20. t. m. sestanejo delegati vseh klubov finančnega odbora, da sporazumno sklepajo o končni ureditvi.

S tem začasnim povečanjem beogradske postaje na 20 kw se poštno ministristvo ni odreklo svojemu načelnemu stališču, da se ima vprašanje novih velikih radijskih postaj po možnosti urediti vtrc in hkratu za vse, to je za Beograd, Zagreb in Ljubljano. Začasne razširitve radijskih postaj v Zagrebu in Ljubljani za zdaj še nismo izvedli, ker stojimo pred bližnjo in dokončno ureditvijo tega vprašanja. Če do te končne ureditve iz kakršne koli razloga tudi to pot ne bi prišlo, se samo po sebi razume, da bo ministristvo ptt dovolilo radijskima družbama v Zagrebu in Ljubljani prav tako kakor radijski družbi Beogradu, da na svoje stroške povečata svoji postaji na 10 do 20 kw.

Krasen uspeh Smoleja

Chamonix, 18. februarja. Z vztrajnostnim tekom na 50 km je danes končalo svetovno smučarsko prvenstvo. Favoriti za to najtežje preizkušnjo v smučnem teku so bili severnjaki, vendar s se Srednjeevropci nepričakovano dobro plasirali. To velja zlasti za Italijo in Jugoslavijo, katerih zastopnika Demetz, oziroma Smolej sta premagala celo vrsto Norvežanov, Fincev in Švedov, kakor tudi vse ostale Srednjeevropece. Prvo in drugo mesto sta zasedla dva severnjaka, t. reči je bil Italijan Demetz in obenem najboljši Srednjeevropec, četrti je bil zopet severnjak, peti je bil Norvežan Bergen-dahl, šesto mesto pa je zavzel naš Smolej in je bil obenem drugi najboljši Srednjeevropec. Sedmi je bil Šved Heglund. Izvrstno se je plasiral tudi Italijan Campagnoli, ki je zasedel deveto mesto. Uspeh Smoleja je največji kar jih je doslej dosegel jugoslovanski smučarski sport na mednarodnih prireditvah doma in v inozemstvu. (Zaradi slabih telefonskih zvez nismo mogli dobiti podrobnosti o zasedbi posameznih mest in o časih. Op. ur.)

Vremenska napoved

Zemuska: Oblačno, tu pa tam dež ali sneg. Temperatura bo padla v zahodnih in severnih krajih in zrasla v vzhodnih in moravskih banovini.

Zagrebska: Padec temperature, deževno in nehalno.

Dunajska: Zboljšanje, ponekod zlasti na jugu in vzhodu precej jasno, v gorskih dolinah zjutraj mraz, Podnevi nekoliko topleje.

Naši kraji in ljudje

Gustav Vodušek

Trbovlje, 18. februarja. Dasi ob 8. je umrl Gustav Vodušek, šolski ravatelj in nadzornik v pokopju, bivši dolgoletni župan in gerent trboveljske občine, eden izmed najuglednejših trboveljskih rojakov. Zadnja leta zaradi bolehnosti ni več nastopal v javnosti, a dokler je deloval kot vzgojitelj in zlasti kot upravitelj naše največje rudniške občine, se je ponovno nudila prilika, da so bile njegove vrline tudi javno ocenjene. »Jutro« se ga je zlasti spominjalo, ko je 18. julija 1929 praznoval 70letnico svojega plodonosnega življenja. Oddolžilo se je najmarkantnejši osebnosti v Trbovljah, ovisi katere se je dolga leta sukalo vse javno in gospodarsko življenje trga. Da-

mes, ko gledamo nazaj na dolgo dobo njegovega dela, bi se dala o Vodušku napisati knjiga, ki bi bila obremenjena zgovorna kronika razvoja trboveljske občine. Saj v občini ni pomembnejše javne naprave, s katero bi ne bilo vezano njegovo ime. Pred vsem pa izpričuje njegove uspehe. Po svoji in zadržani elektrarni; pa je še cela vrsta drugih javnih naprav, ki jim je bil ustanovitelj ali pa gotovo vnet podpornik.

Visoko razvito šolstvo v vseh okrajih, kjer je bil šolski nadzornik, lepa nova šolska poslopja, šolske knjižnice in zbirke učil priča o njegovi vni in ljubezni do šolstva. Posebej se je seveda bral za šolstvo v domači dolini, Trboveljske šole so visoko organizirane. Izpolnila se mu je tudi najstarejša želja, ko se mu je posrečila ustanovitev meščanske šole.

Njegove izredne zmožnosti so bile priznane na odločitvi mestnih zlasti s tem, da je bil pogosto v najkrajših časih postavljen na odgovorna mesta. V času vojne je bil občini in prebivalstvu s svojim prizadevanjem in posredovanjem, ki ga je veljalo monog samostojen, prihranil veliko gorja in je marsikoga očeval persekucij od strani tedanjih oblastnikov. Po vojni pa se je uveljavil v hudo razburkanosti, ki je zapeljala množica hotelov gospodariti v Trbovljah, kakor tudi pozneje, ko so pogosto se menjajoči režimi prizadevali trboveljski občini hude pretrpiti. Vselej v takih težavah položajih so odločujoči činitelji spoznali potrebo, da po Gustavu Vodušku in njegovih izrednih sposobnostih dosežejo red v črnem revirju.

Voduškova družina je že dolgo med najuglednejšimi v Trbovljah. Pokojnik si je zares po srčni želji izbral učiteljski poklic in je doštudiral v Mariboru, služboval pa je potem v Trbovljah in na Globokem, l. 1886 je bil imenovan za učitelja v Hrastniku, od koder je kmalu prišel v Trbovlje na vodensko šolo. Čez nekaj let je bil postavljen za upravitelja na šoli v Trbovljah II. Obenem je bil imenovan za šolskega nadzornika okraj Brezice, Sevnica in Kočevje, pozneje še za Laško. Nadzoroval je 64 šol in je kot nadzornik služboval polnih 30 let. Njegove odlične sposobnosti so bile priznane že v rani moštariji, po vojni pa ga je Viteški kralj odlikoval z redom Belega orla, z Jugoslovensko krono in z redom sv. Save IV. stopnje. Da, vsa tri lepa odlikovanja si je Gustav Vodušek resnično zaslužil. Ves čas svojega službovanja v trboveljski občini je odločujoče sodeloval v občinskem za-

stopu in je že do prevrata bil 14 let župan, po prevratu pa zopet dolga leta gerent in podžupan, član okrajnega zastopa in okrajne blagajne. Neuklonljiv in neustrašiv delavec je bil v uradu kakor tudi v zasebnem občevarju ljubezniv mož, ves srecen pa se je počutil v krogu svoje ljubljene rodbine, kateri je šele pozno na jesen življenja posvečal svoj prosti čas.

Zdaj, ko je odšel k večnemu pokoju, ostane njemu v večno čast in globoko žalost, da rodni in največji uteho, da je s plemenitim delom izpolnil vse svoje življenje. Ne samo trboveljska občina, temveč tudi splošna slovenska kulturna in politična zgodovina bo ohranila ime Gustava Voduška v trajno lepem spominu. Svojcem izrekamo iskreno sožalje!

Premalo brige za Jadransko stražo! Občni zbor je pokazal uspehe marljivih funkcionarjev

Ljubljana, 18. februarja. Jadranska straža šteje v Ljubljani 3.600 članov. Polovica jih je med železničarji, drugo polovico pa obsega ljubljanski krajevni odbor. Prizadevanje tistih funkcionarjev, ki pri Jadranski straži res marljivo in idealno delajo, je tudi v pravkar minulem poslovnem letu pokazalo celo vrsto uspehov, ki so pač zaslužili, da bi o njih čul mnogo širši krog članstva, kakor se ga je sinoči zbralo pri Slatnici. Predsednik g. Joško Pogačnik, generalni tajnik TPD, ki že 7 let vodi krajevni odbor, se je v nagovoru toplo spomnil vrhovnega pokrovitelja JS, mladega kralja. Potem je pozdravil zbrane, posebej še podpredsednika izvršnega odbora in predsednika oblastnega odbora g. dr. Pirkmajerja ter zastopnika krajevnega odbora železničarjev gg. Pustoslemika in Grudna. Zbor je počastil umrle člane, smrtne žetve je bila to leto izredno obilna. Predsednik je zatem v lepem govoru orisal potrebo Jadranske straže in njene namene, o katerih bi morala propaganda prodreti do zadnje naše vasi. Ideja JS je sicer v Ljubljani dobro zakoreninjena, vendar je število članstva nekoliko padlo. Novi odbor bo moral zastaviti ves trud, da bo ta prevažna obrambna organizacija znova napredovala.

Z enako vestnostjo, s kakršno opravlja obilno delo v pisarni JS, je tajnik Hubert Marjanovič poročal o vsem gibanju organizacije, o sodelovanju pri proslavah, o pošiljanju otrok na morje, o srečanjih in o upravnem delu v pisarni. Pohvalil je prizadevnost ženske akcije, ki jo vodi vedno iznajdljivi gospe predsednica Marija Pirkmajerjeva in tajnica Nada Kmetova, nadalje je opisal delo mornarske sekcije, ki pod vodstvom polkovnika Kristana zopet lepo napreduje in dokazal je delavnost krajevnega odbora s prireditvami in predavanji. Marjanovič je že davno izdelal načrt za pridobivanje članstva, pa žal njegova in ostalih odborov prizadevanja v današnjih razmerah v Ljubljani niso žela zaželjenega uspeha. Novi odbor bo moral skrbeti za pomnožitev članstva, za predavanja, za družabnost, za propagando, za prispevke v mladinski sklad in za zgradbo lastnega doma na Jadrani, zlasti pa tudi za velik izlet od Sušaka do Kotora. Tajnikovo poročilo je zelo toplo pohvalo. Potem je o stanju blagajne poročal podpravitelj Franjo Golob. V deba-

ti je padla marsikatera trezna beseda in nasvet, kako naj se denarni promet Jadranske straže v Ljubljani zopet poveča. Čeprav je Ljubljana uradno mesto, prebiva v njej vendar lepo število premožnih ljudi, ki bi morali imeti za tako odlično nacionalno organizacijo vsaj toliko razumevanja, da bi jo letno podprli s primernimi denarnimi prispevki. Zavedati bi se pač morali, da je vsak njihov dinar graniten kamen, postavljen v obrambo Jadrane in s tem v obrambo njihove lastne eksistence in blagostanja. Res je tudi, da šteje Ljubljana okrog 700 društev in da je prebivalstvo precej apatično in izčrpano. Toda potrebna je trezna sodbna o koristnosti in pomenu nekaterih naših najvažnejših organizacij, katerim je treba za vsako ceno nuditi gnotno in moralno pomoč. In v tem pogledu je Jadranska straža gotovo ena izmed prvih!

Ko so prišli na dnevni red volitve, je bilo dosedanjemu predsedniku Pogačniku izkazano popolno zaupanje. Pod njegovim nadaljnjim vodstvom bo odbor, izpopolnjen z nekaterimi novimi člani in članicami, gotovo storil vse, da pripomore k napredku Jadranske straže po pobudah in navedenih, da se bo odbor zlasti trudil za prireditve in za predavanja, podpiral bo težnjo po ministrstvu za morje in množil finance za lastni dom na Jadrani. Organizator podmladka JS Viktor Pirnat se je toplo zahvalil za naklonjenost in prošil nadalje podpore. Urednik Jože Zupančič pa je zgoče očrtal malobrižnost odgovornih ljudi za Jadrani in Jadransko stražo. Res je, na tisoče število članstva, to da, če pogledamo čez mejo, bi moralo že od prevrata dalje biti tudi v naši državi 15 milijonov članov Jadranske straže. Čuvajmo naše morje! To ni samo pozdrav, je geslo in klic k potrebni zavesti naše skupne odgovornosti.

Priznanje materi dobrovoljca-junaka Slovesnost na magistratu, ki je ganila mnoge prisotne

Ljubljana, 18. februarja. V magistratni zbornici je bila danes s prisrčno slovesnostjo počastjena mati junaka, ki je daleč od domovine žrtvoval življenje za Jugoslavijo. K počastitvi ge. Jožefa Kumeljeve se je zbralo v posvetovalnici poleg predstavnikov mesta mnogo uglednih zastopnikov. Divizionar g. Laza R. Tonič je prišel v spremstvu brigadirja Popadiča, polkovnika Nedeljkovića in večjega števila častnikov, nadalje so dvorano napolnili zastopniki dobrovoljske organizacije s praporom Narodne odbrane, Sokolstva, Jadranske straže in vseh ostalih nacionalnih organizacij, v posebno častnem številu pa so prisostvovala odlikovanja tudi zastopnice naših ženskih organizacij.

Po kratkem nagovoru, v katerem je poveljeval zaslugi dobrovoljca Cirila Kumelje, je župan dr. Adlešič pripel materi junaka kraljevo odlikovanje, ziato kolajno. Vidno ganjena, vendar vedra in polna junaškega samozatajevanja, se je g. Kumeljeva zahvalila županu in ga prosila, naj na najvišjem mestu sporoči njeno arčno zahvalo. Vseh navzočih se je ta prizor domnil z neodoljivo silo. V imenu odlikovane kakor tudi v imenu dobrovoljske organizacije se je zahvalil mlademu kralju Petru II. predsednik prof. Jerač, ki

je obenem lepo orisal pot življenja in trpljenja idealnega borca za svobodo Jugoslavije, ki mu usoda ni naklonila dočakati uresničenja idej, za katere se je boril in žrtvoval. Potem so številni predstavniki čestitali materi mrtvega junaka in njem dragim, a vnučki so izročili ljubljani stari mamici krasen šopek nageljkov. Posebno toplo sta čestitala oha generala. S tem je bila svečanost opravljena. Zvečer pa se je družba povabljenih predstavnikov zbrala v Ljubljanskem dvoru k družabnemu večeru na čast zglede dobrovoljske matere.

Dobrovoljec Ciril Kumelj se je rodil 9. julija 1897 v Ljubljani. Sin malega obrtnika s številno družino je bil po vrsti peti otrok in od sinov najstarejši. Po ljudski šoli je stopil na II. državno gimnazijo na Poljanski cesti. Tesne razmere so ga napravile že zgodaj samostojnega in si je že od tretje šole dalje sam toliko pomagal z instrukcijami, da se je mogel dalje šolati. Kot izvrsten pevec je tudi sodeloval v cerkvenih pevskih zborih. L. terarom nadarjen je v četrti šoli začel objavljati svoje spise v dijaškem listu »Lilpe«. Prav ta čas se je pokazala tudi njegova izrazita jugoslovenska orientacija. V »Preporodu« je opravljal blagajniške posle in je bil hkratu nekaj upravnik vse

Izročitev odlikovanja v magistratni zbornici. V sredi odlikovanka s sinom Metod, na levi župan, na desni župnik Janko Barle.

organizacije. Uprava lista je bila doma v njegovi sobi, kjer je imel cele kope »Preporoda«. »Jugoslovenskega jug« in drugih propagandnih revij, brošur in letakov, ki jih je razpečeval med dijaštvom. Vso zalogo te jugoslovenske revolucionarne dijaške literature je mati iz bojazni pred preiskavami in šikanami avstrijskih oblastnikov zažgala. Leto pred vojno se je Kumelj seznanil z Ivanom Endlicherjem, ki je prišel, izključen iz vseh gimnazij na Hrvaškem in Madžarskem, nadaljevat študije v Ljubljano. Postala sta najtesnejša prijatelja in sta vzdrževala zveze tudi po Endlicherjevem odhodu. Ta doba je bila odločilna za vse Cirilovo kratko, a idealno polno življenje.

Po šesti gimnaziji je moral Ciril že avgusta 1915. v vojsko. Služil je pri 17. pešpolku, oficirsko šolo je dovršil v Mürszschlagu in Brezjah. O božiču 1915. je prišel za teden dni na dopust in je takrat bil poslednjič doma. Junija 1916 je odšel kot enoletni prostovoljec-četovodja na rusko fronto. Čez dober mesec je bil že zjutaj v boji pri vasi Zatorč blizu trga Torčina v nekdanji ruski Poljski. Kot ujetnik je prišel najprej v Luck in nato v Rovno, kjer je ostal v družbi še nekaterih Slovencev do 16. avgusta. Nato je v kratki dobi nešteto krat menjal razne tabore; bil je v Dubnu, Radziwiłowu, Ročevu, pa zopet v Lucku. Od tu je bil prepeljan v Rožišče, a se je po mesecih zopet vrnil v Luck. Med temi prekladanji iz kraja v kraj je bil popolnoma ločen od Slovencev, zato pa je prišel tem več v stik s Čehi, Poljaki in je mnogo občeval tudi z Rusi. Učil se je hkratu češčine, poljščine in ruščine. V začetku marca 1917 je naletel v Lucku na več znanih slovenskih ujetnikov, tudi Ljubljancev, ki so bili nastanjeni v drugem taboru in zaposleni v skupini, ki je že leto dni gradila železnico. Pobegnil je tedaj iz svoje skupine in se preselil k njim.

Že v septembru leta 1916. se je prijavil za vstop v srbsko armado. Iz neznanih vzrokov pa je še ostal v ujetniškem taboru. Čim je prišel v Lucku v družbo Slovencev je začel z agitacijo za vstop v dobrovoljski korpus. Res se jih je večja skupina prijavila 15. marca 1917, komandantu dobrovoljskega korpusa generalu Živkoviću v Odesi. Tja je prišel s svojimi tovariši 15. marca 1917 in bil pridržen pionirskemu polbatalonu II. jugoslovenske divizije. V Odesi je bil našel mnogo znancev Slovencev, med njimi več dobrih pevcev. Zato je prišel na misel ustanoviti dobrovoljski pevski zbor, kar se mu je tudi posrečilo. Da bi ne izpostavljali domačim šikanam avstrijskih oblastni, je zabil vsako sled o svojem vstopu v jugoslovensko dobrovoljsko armado. Od meseca maja 1917. dalje je prihajala njegova pošta na njegove domače s poštnim pečatom iz Taškenta. Skoraj gotovo je pošiljala večja skupina dobrovoljcev svojo korespondenco v Taškent ter jo je šele od tam nekdo oddajal na pošto. Preko Taškenta so prejemali tudi vesti od doma.

Iz Odesa je bila poslana jeseni 1917. jugoslovenska divizija proti Dobruddži. Utaborila se je ob Donavu ob rumunsko-bolgarski meji. Trpljenje je črpalo silo dobrovoljcem, primanjkovalo je vsega, zlasti pa zdrave, pitne vode. Pojavil se je legar. Na trebušnem legarju je umrl tudi Ciril Kumelj. Tedaj je bil oddan v dve uri od taborišča oddaljeno zasilo poljsko bolnico pod šotori. Manjkalo je vsega, zdravil in zadostne postrežbe. Po štirinajstih dneh trpljenja je umrl v pozni jeseni leta 1917. sam, daleč od svojih domačih, daleč od zemlje in naroda, čigar svoboda mu je bila najsvetejši cilj, za katerega ni čutil nobene žrtve prevelike.

Mati J. Kumelj je po rodu Colnaričeva iz Stojnega sela nad Rogatec. Mnogo je žrtvovala za družino! Njeni otroci, ki živijo, so po starosti naslednji: Ivka Vukmaničeva je vdova stavca v Zagrebu, v Ljubljani pa so vsi ostali: Angela Jurečičeva, učiteljica v pokopju in soproga učitelja na Viču, ga. Jožica je lastnica damskega salona in krojnih tečajev v Židovski ulici, Metod je strokovni učitelj na gluhoemnični in glavni tajnik JUU v Ljubljani, Lojze je trgovski potnik in znan šahovski amater, ga. Fanica Fajdiga je soproga knjigovodje tovarne Dekor, poleg teh pa obsega družina 14 vnukov in vnukinj v starosti od 2. do 22. leta. »Joj, koliko vas je bog dal!« je rekla danes gospa Kumeljova, ko si ji vnučki prišli čestitat. Toda s temi besedami je blaga mamka izpovedala le svojo srečo in svoje zadoščenje za prestano trpljenje.

Dva požara v Zgornjem Kašlju

Zgornji Kašelj 18. februarja. Ni se še polezlo razburjenje, ki ga je povzročil požar, ki je na pusti tork zvečer uničil pod in šupo Neže Lovsetove v Zgornjem Kašlju. Že je spet vsa vas v novem razburjenju zaradi ognja, ki je izbruhnil v tork zvečer v gospodarskem poslopiju posestnice Ivane Znojve v Zgornjem Kašlju št. 26.

Okrog 22. je začelo goriti v kašji v kateri je spal domači sin Ivan. Ogenj se je razširil hitro tudi na bližnji dve šupi. Gasilci gasilske čete v Zgornjem Kašlju s predelnicom g. Gradom na čelu so tudi pri tej nesreči prispevali v rekordnem času na pomoč in so mogli rešiti nekaj voz in orodja, dočim je slemoreznica ter nekaj orodja slame in sena postalo plen ognja. Sina Ivana, ki je trdno spal v kašji, so zbudili šele ropot in klic ljudi. Močno opečen je planil na plan malo prej preden se je zrušila struha kašje. Tudi sin Karel, ki je neustrašno reševal blago in orodje iz gorečih gospodarskih poslopij, se je močno opekkel. Prvo zdravniško pomoč sta dobila oha od banovanske zdravniške g. dr. Jenka, ki je tudi prišel na kraj nesreče.

Domnevalo, da je bil ožen poltaknen, toda belasto mnenje nekoga, da so svoji dom zažgali namerno, sinovi, izmed katerih bi bil eden kmalu postal strašna žrtev ognja, vsekakor ni bilo na mestu, ko za tako sumničarje ni nobenega poviola. Skoda znaša 60.000 Din. posestnica na j. bila zavarovana komaj za 19.000 Din. Zaradi izrečenega suma so orožniki seveda izvršili temeljito hišno preiščevanje pri pogoreli ter dognali zgolj naključje, da so pred kratkim izmenjali slamo iz posteljnih slamnjč ter to slamo seveda znosili v šupo, da bi jo porabili za nasečji.

To slamo, da je domači sin zažgal in morda celo v samomordnem namenu legal v oženi šupi. Pаметu! Ijule menjo takole: če bi hotel sin zažgati svoj dom, mu ne bi bilo treba izpraznjevati slamnjč, da bi dobi bil primerno pokrivalo, saj je bila šupa natlačena s slamo in senom. Gasilo ki so pod vodstvom poveljnika in predelnic g. Grada kakor vedno vstali in reševali z vsa požrtvovalnostjo in disciplino, so imeli tudi nekaj ranjenecov: Janez Strah si je izvil noge. Andrej Bitene je odnesel opeklene na roki, na Jakopa Viktorja pa je padel težak tram, a so k sreči vse poškodbe lažje znežila. Vse prebivalstvo Zgornjega Kašlja iskreno želi ožgonikom da bi usmerili preiskavo v pravo smer in naši slovenska požgalca, ako je bil ožen reš potaknen.

Kupujte domače blago!

Pregled dela zagrebških Slovencev Zanimiva poročila na zboru »Narodnega doma«

Zagreb, 17. februarja.

Preteklo nedeljo je največje in najstarejše društvo zagrebških Slovencev »Narodni dom« (prej »Narodna knjižnica in čitalnica«) polgalo račun o svojem delu v lanskem letu na rednem občnem zboru. Na žalost je skupina tukajšnjih Slovencev tudi v društvenem oziru razdeljena po nazorih v ožji domovini, dasi bi bilo zelo koristno, da se v Zagrebu po primeru beograjskih Slovencev ustanovi enotno društvo zagrebških Slovencev, pod okriljem katerega bi lahko ravno tako uspešno deloval poseben cerkveni osek, ki bi skrbel za našo cerkvico in duhovnika. Vsi dosedanja poskusi so ostali brezuspešni, ker so pač zastopniki druge strani nasprotnega mnenja. Zato pa zbira »Narodni dom« okrog sebe vse zagrebške Slovence brez razlike nazorov in hoče biti samo slovensko prosvetno in socialno društvo.

VII. občni zbor je zopet pokazal vsestransko delo »Narodnega doma« med tukajšnjimi Slovenci pod dokaj težkimi razmerami. Največje zaslugе za to ima seveda dolgoletni predsednik univ. prof. dr. Boris Zarnik, eminentni zastopnik Slovencev v Zagrebu, katerega avtoriteti in agilitet se mora društvo zahvaliti za marsikateri uspeh in ki je v pravem pomenu besede gonilna sila društva. Občni zbor je bil v lepih prostorih v ulici Kraljeve Marije in je potekal ob živahnem zanimanju članstva. V svojem uvodnem govoru je predsednik dr. Zarnik najprej predlagal vdanostno brzojavko mlademu kralju in je nato v kratkih besedah rezimiral delo

»Narodnega doma«, ki je moral izpremeniti svoje popularno ime, ker spadajo po nalogu prosvetnega ministrstva vse knjižnice in čitalnice pod neposredni nadzor sreskega šolskega nadzornika, kar bi lahko društvu povzročilo veliko sitnosti. Posebno je pozdravil znani slovenski osek, ki se je sedaj stavil pod okrilje našega društva. Razlagal je številne težave, s katerimi se bori društvo, toda vendar uspešno. Predsednikovo poročilo je članstvo sprejelo s posebnim odobravanjem na znanje.

Tajniško poročilo je podal g. Jože Miklavž, pisarniški ravatelj kasacije v p. Tudi on naglašal v svojem poročilu težave, s katerimi se je društvo moralo boriti, a kljub temu se je držalo na dosedajni višini. Na njegov predlog izreče občni zbor prof. Zarniku priznanje za njegov izredni trud. Stanje članstva je sedaj 2600, novih članov je stopilo v društvo 140. Odbor je najbolj obžaloval ostavko poslevoedečega podpredsednika in predsednika kluba g. Ivana Jermana, direktorja podružnice Ljubljanske kreditne banke. V društvu je aktivno delovalo šest osekov. Prosvetni osek prireja že več let v zimskem času vsako sredo popularno-znanstvena predavanja, večinoma s projekcijami. V sled vzornega dela tega osek je »Narodnemu domu« priznan značaj ljudske univerze. V preteklem letu je bilo 28 predavanj, ki so bila vsa objavljena v »Jutru«. Predavajo najboljši strokovnjaki, večinoma univerzitetni profesorji. Po predmetu je bilo predavanj iz: biologije 6, medicine 5, kemije

2, psihologije 1, geografije 1, geografije 3, zgodovine 5, zgodovine umetnosti 2, narodopisja 1 ter dva poučna filma. Predavalo je 18 predavateljev in sicer: prof. Bubenović, prof. Bujas, dr. Dolinšek, Griesbach, prof. Hauptmann, prof. Ivo Horvat, ing. Jusič, kustos dr. Klemenc, dr. Körber, dr. Kunze, dr. Lušički, prof. Grga Novak, prof. Pevalak, kustos dr. Poljak, prof. Tavčar, dr. Thaller, prof. Zarnik in prof. Zavrnik. — Mladinski osek je skrbel za družabnost in razvedrilo. V to svrhu je priredil med drugim 25 čajank ob sobotah, ki so bile zelo dobro obiskane in z dobrim materialnim uspehom. Sicer ima osek naloge zbirati in uvajati v društvo mlajše člane. Veselinski osek je v zvezi z mladinskim osekem priredil tri zelo uspešne slovenske zabave v Novinarskem domu, majsko veselico, Miklavžev večer in pustno veselico. Vršila se je tudi običajna božičnica, na kateri je bilo obdarovanih 70 najrevnejših slovenskih otrok. Za ta uspeh ima največje zasluge agilna ga. Marija Marbanova, ki je med našimi damami sploh največ sodelovala pri društvenem delu.

Tudi klub podpira društvo in ima vsaki četrtek prijateljski sestanek. Krog čitalcev je za društvo zelo koristen, ker odstopa društvu po cirkulaciji brezplačno 20 najboljših inozemskih ilustracij in številne revije. V društvu deluje tudi šahovski osek. Blagajniško poročilo je predložil g. Edo Vrtovec, bančni uradnik: Letno poročilo: Skupni dohodki 37.187, izdatki 35.858, saldo 1329 din. Celotno premoženje društva: aktiva: gotovina glavne blagajne in osekov 8039, inventar po odpisu 49.089, skupna aktiva 57.128, skupna pasiva 10.664, čisto premoženje 46.464 din. Iz blagajniške knjige se še vidi, da so

prireditve prinesle društvu toliko, kolikor celoletna članarina. Končno je še predložil svoje poročilo knjižničar g. Josip Majerič, mestni namestnik, ki je bil hkrati na splošno zadovoljstvo tudi gospodar društva. Knjižnica ima sedaj okrog 3500 knjig, od katerih je polovica slovenskih. V imenu nadzornega odbora je g. Pongrac po pregledu knjig predlagal staremu odboru odpustnico, ki je bila soglasno odobrena.

Pred izvolitvijo novega odbora je prof. Zarnik prečital predlog nekaterih levičarsko usmerjenih visokošolcev, ki so opozarjali, da je v društvu preveč fašističnih listov in da se tudi v nekaterih predavanjih opažajo fašistične smernice. Zato predlagajo, da se v društvu več upoštevajo demokratski in levičarski listi. Prof. Zarnik je predlagateljem odločno odgovoril, da je »Narodni dom« izrecno slovensko narodno društvo ter je odločno odklanjal vse levičarske sugestije. Sicer je tudi netočno, da bi se v društvu forsirali fašistični listi. Kar se še posebej te napadov na nacionalno socialistične liste smatra, da ti listi vendar predstavljajo nemški narod. Napade na našo državo najdemo tudi v tisku tkzv. prijateljskih držav. V čitalnici so listi raznih struj ter jih lahko vsakdo čita po svojem okusu. Dokler bo on predsednik društva, bo »Narodni dom« ostal nacionalno društvo. Po govoru prof. Zarnika se je razvila zanimiva razprava, ki je pokazala ideološke razlike, vendar se je ogromna večina strinjala z razlaganjem prof. Zarnika. Potem je bil zopet soglasno izvoljen za predsednika prof. Zarnik, ki že štiri leta uspešno vodi naše društvo. Kandidacijski odbor je predložil še ves novi upravni odbor, ki je bil po daljši raz-

pravi z manjšimi izpremembami izvoljen. V razpravi so posebno sodelovali: direktor Jerman, Hudoklin, Lavtizar, Pahor in drugi. Posebno so pozdravili vstop v društvo dr. Marjetiča, zdravnika v Kustošiji, kar dokazuje gotovo razpoloženje za združenje zagrebških Slovencev raznih struj, ki ga je treba iskreno pozdraviti. Govoril je tudi predsednik slovenskega okteta g. Matija Horvat. Oktet nastopa na lastnih in na naših prireditvah, v zagrebškem radiu, ter je tudi skupno z našim društvom priredil igro v Jeronimski dvorani, o kateri je »Jutro« že poročalo. S tem je bil dnevni red po triurnem razpravljanju izčrpan.

V tork zvečer se je sestel novi odbor, da se konstituiira. Izvoljeni so: poslevoedeči podpredsednik dr. Jože Marjetič; podpredsednik univ. prof. dr. Fran Zavrnik; tajnik Dinko Živec, zasebni uradnik; zapisnikar Veloslav Pengal, zas. uradnik; blagajnik Edo Vrtovec; gospodar Josip Zorko, obrtnik; knjižničar Josip Majerič; čitalničar Maks Pongrac, obrtnik; namestnik knjižničarja Ivan Malgar, drž. uradnik v p. Odborniki: Ciril Lindič, dr. Otton Ambroz, Franc Štrukelj, Slavko Dedič, Zvonko Zimmermann, ga. Slava Sancin, gđc. Sofija Mlekuz, Karel Ploj, Martin Butina, Franc Ban, Jakob Jakopčič, Matija Horvat, Karol Korošec; namestniki odborov: Davorin Kren, ga. Marija Marban, Adolf Bregant. Nadzorni odbor: Vilko Bizjak, univ. prof. dr. Fran Kogoj, insp. Josip Šmuc, Martin Kožuh, Jože Miklavž. Razsodišče: dr. Avgust Arselin, dr. Robert Zalokar, podpolk. Josip Vodopivec. Odbor je še sklenil, da priredi v soboto 8. maja v Novinarskem domu slovensko majsko veselico. O. A.

a. Šahovske novice. V sredo zvečer je bilo v »Centralu« drugo kolo šahovskega kvalifikacijskega turnirja, pri katerem so bili naslednji rezultati: Senica: ga. Krizajeva 1:0, Kranjc-Sever 1:0, Reinsberger—ga. Lichtenwalnerjeva 1:0, Jaut—Certič 1:0, Stojšek—Setinec 1:0, Koser—Kobler 1:0. Partija Starc—Radolič je bila preložena. Drevi tretje kolo.

Iz Celja

a. **Savezna strelska družina v Celju** je imela pred dnevi svoj letni zbor, ki se ga je udeležilo 50 članov. Po pozdravnih besedah je predsednik g. Janko Wagner orisal delo in napredek družine, nato pa sta poročala tajnik in blaginjski. Strelska družina je lani porabila 13.500 nabojev za puške in 17.300 za flobertovke. Večalo se je 152 strelcev. Za predsednika je bil zopet izvoljen g. Wagner, v odbor gg. Brišček, Konfident, Toner, Tkalec, Blumer, Aman, Vučko, Jorsek, Ogrizek, Hubert, Gumzej, Mlinar in Dvoršak, v nadzorni odbor pa gg. Prelog, Gražl in Kebljč. Po obnem zboru je bilo nagradno streljanje s flobertovko, pri katerem so prejel najboljši strelci lepe nagra-

de. Opaža se razveseljivo dejstvo, da se celjska mladina živahno zanima za strelski sport. Nova uprava si je dala nalogo, da omogoči mladini ki ima zadevne pogoje brezplačno gojenje tega sporta.

e. **Ljubljanska drama** bo uprizorila danes ob 15. v celjskem gledališču kot mladinsko predstavo izven abonma Hamikovo veselo pravlico »Repoštev«, ob 20. pa Somino dramo »Atentat« za abonma.

e. **Iz bolniške službe.** Gosp. Avgust Cerar je Kamnika je nameščen kot banovinski uradniški pripravnik IX. skupine in javni bolničar v Celju.

e. **Umrla je** včeraj na Cesti na grad 47 v starosti 70 let trgovka s pohištvom in posestnica ga. Marija Baumgartnerjeva.

e. **Težek, moker sneg**, ki je zapadel v noči od srede na četrtek v celjski kotlini, je potgal mnogo telefonskih in brzojavnih žic. Včeraj je začel sneg naglo kopneti.

e. **Kino Union.** Danes ob 16.15 in 20.30 večerim »Karneval in ljubezec«, s Hermanom Thimigom in zvočni tehnik, ob 18.30 matinea: »Charlie Chan v Sanzaju«.

Kino Metropol. Danes ob 16.15, 18.15 in 20.30 »Zetev« (Julika) in glavni vlogi Paula Wessely. Matinea ob 14. »Garcia«.

Gospodarstvo

Pojasnila ljubljanskega župana k proračunu

Na drugem mestu našega lista objavljamo pojasnilo odn. popravek ljubljanskega župana k članku, ki smo ga objavili v sredo 17. t. m. pod naslovom »Skritosti ljubljanskega proračuna«.

Pojasnijo namreč popravek gospoda župana moramo dostaviti nekaj naših pripomb. V našem članku smo predvsem dokazali, kako neresnična je trditev »Slovenca«, češ da je ljubljanski proračun znižan za 7 milijonov, ker je to znižanje čisto računsko-tehnično značaja in v resnici ni nikakoli znižanje. To smo tudi imenovali »skritost ljubljanskega proračuna«. Ljubljanski župan v svojem popravku sam priznava, da je znižanje nastalo predvsem zaradi izločitve mestnega vodovoda iz kroga mestnih podjetij, ugovarja pa našemu mnenju, da ni stvarnih razlogov za to mestni vodovod ne bi smel biti pod mestno podjetje. Gosp. župan ugotavlja, da dohodki mestnega vodovoda niso nikakoli odškodnine v smislu privatnega prava, da je vodinarna prava davčna in da mestni vodovod ni pridobitno podjetje, ker je njegov obstoj utemeljen v javnem interesu. Tudi mi smo mnenja, da vodovod ne more biti pridobitno podjetje, navzlic temu pa vendar lahko ostane mestno podjetje, saj mestna podjetja po večini niso odn. ne bi smela biti pridobitna podjetja. Prav zaradi tega pa smo tudi mnenja, da mestni vodovod kot ustanova v javnem interesu ne sme pripadati občinam milijonskih dohodkov, pa najsi izvirajo iz javnopravne davčne ali pa iz odškodnine.

Ze pred tedni je »Jutro« grajalo da mestna občina ljubljanska prekomerno izkorišča mestna podjetja za svoje fiskalne namene in smo v tej zvezi zlasti omenili mestni vodovod. Naša izjava pa je imela toliko uspeha, da se je g. župan odločil za znižanje vodarine, ki pa je še danes mnogo previsoka. Tudi ostala tarifa za vodo po dejanski uporabi je mnogo previsoka. Kam vodi taka politika obvladovanja najosnovnejših potreb civilizacije, kakor je voda, nam kaže naraščajoče število zasebnih volnikov na področju ljubljanske občine. Pri tem je značilno zlasti dejstvo, da si je celo ljubljanska občina zaradi visoke odškodnine za vodo zadržala svoj vodnjak.

Gospod župan ugovarja tudi našemu naznanju, da bi moral proračun najprej pregledati finančni odbor, preden se predloži davkoplačevalcem in v pogled. Mnenja smo da v zakonu o mestnih občinah za to ni nikake ovire. Zdi se nam, da ne more biti naloga finančnega odbora mesnega sveta, le to, da razpravlja o pripombah, ki jih k proračunu stavijo občani, kajti potem izgubi finančni odbor sploh vpliv na finančno politiko mestne občine ter postane le organ mestnega sveta, ki lahko razpravlja o pritožbah in pripombah občanov k proračunu. Če pa naj finančni odbor navzlic temu razpravlja o celotnem predlogu proračuna, ki je bil že razporejen, se lahko zgodi, da ga docela predela in spremeni in da pride potem pred mestni svet v docela drugačni obliki, kakor je bil razgrnjen. V takem primeru pa res nima mnogo smisla, predlagati mestnemu svetu v obravnavo pripombe občanov skupaj s predlogom proračuna.

Gospod župan se v svojem popravku nikjer ne dotika naše kritike, da člani fi-

nančnega odbora proračuna še niso prejele, ko je bil že razporejen javnosti na vpogled, in da ga sploh ne poznajo. Ugovarja pa naši trditvi, da predlog novega proračuna ne prinaša v celoti nobene davčne razbremenitve. V tej zvezi ugotavlja, da gostaičina na nove hiše obstoja tudi letos, le da se izjemoma po posebnem sklepu mestnega sveta za leto 1936/37 ne pobira. Ker pa se ta gostaičina letos ne pobira, pomeni torej predvideno pobiranje 2% gostaičina na nove hiše vendar nove breme v primeri s tekočim proračunom in to novo breme znaša skoraj 900.000 Din.

Temu nasproti je postavil znižanje vodarine od 8 na 6,5%, ki naj bi prineslo razbremenitev za polna 2 milijona. To poslednja številka pa ni docela točna. Predvideni donos vodarine v letošnjem proračunu bi se dal primerjati s predvidenim donosom v predlogu novega proračuna le tedaj, če bi bil donos v obeh primerih izračunan na isti način. Kakor smo zadnje dni že ponovno omenili, je osnova za oceno donosa vodarine v predlogu novega proračuna znižana za 10%, medtem ko v starem proračunu ta osnova ni prav nič znižana. V predlogu novega proračuna je donos 6,5% vodarine predviden v višini 6.702.000 Din, in sicer po odbitku 3% za hiše, ki nimajo vode, in okrog 10% za odpiše; če na isti način izračunamo donos 8% vodarine v tekočem proračunu, tedaj bi moral ta donos znašati 7.818.000 Din. Zmanjšanje znaša torej le 1.116.000 Din in ne polna 2 milijona.

Novi obremenitvi zaradi zopetne uvedbe gostaičnine na nove hiše, v višini skoro 900.000 Din stoji torej nasproti razbremenitev zaradi znižanja vodarine za 1.116.000 Din. Upoštevati je le še nadaljnjo olajšavo, ki obstoja v tem, da se oprostito plačila gostaičnine one hiše, kjer skupna uradno ugotovljena kosmatina najemnika ne presega vsote 5000 Din (po večini kmečka posestva v priključnih občinah). Ta olajšava pa znaša v celoti tudi le 300.000 Din. Olajšave pri davščini na vozila, ki jih omenja gospod župan, pa nam konkretno niso znane kajti samo znižanje donosa od 507.000 na 350.000 Din še ni nikakoli olajšava. Gospod župan trdi, da bodo davkoplačevalci mestne občine ljubljanske na podlagi razgrajenega osnutka novega mestnega proračuna plačali za 3 in pol milijona manj davščin in da je vse drugo neresnica. Mi pa do te vsote tudi po pojasnitvi gospoda župana v resnici ne moremo priti, ker ne moremo smatrati kot davčno lajšavo, če se letos v proračunu donos raznih davščin ocenjuje s prejšnjim predvidenostjo na ta način, da se pri ocenitvi dohodka upošteva za 10 do 15% reducirana osnova. Kadar bodo v resnici tudi stopnje dohodkov znižane, takrat bodo občani verjetno v znižanje bremen če pa je predviden le manjši donos, je to samo stvar kalkulacije.

Nov dotok zlata in deviz pri Narodni banki

Poslednji izkaz Narodne banke od 15. t. m. zaznamuje nov dotok zlata in deviz v vrednosti 12,7 milijon Din, tako da znaša skupno povečanje zlatega zaklada in deviz izven podlage od začetka letošnjega leta še okrog 158 milijon Din. V drugi četrtini februarja se je zlata podlaga povečala za

2,0 na 1635,4 milijona Din (zlato v tresorjih je naraslo za 2,8 na 1602,3, zlato v inozemstvu pa je padlo za 0,7 na 33,0 milijona Din), medtem ko so devize, ki se ne štejejo v podlago, narasle za 10,7 na 692,0 milijona Din.

Zaloga kovanega denarja v niklju in srebru se je dvignila za 17,4 na 382,8 milijona Din, in je 15. t. m. znašal obtok kovancev 817 milijon Din, to je skoro prav toliko, kakor pred enim letom, toda za 128 milijonov manj nego pred dvema letoma ob istem času. Posojila so se zmanjšala za 10,8 milijona Din, in sicer menična za 10,4 na 1422,3 milijona Din (lani 1443,3), lombardna pa so nazadovale za 0,3 na 246,5 milijona Din (lani 256,0).

Obtok kovancev se je zmanjšal za 50,2 na 522,8 milijona Din in je bil pri tem za 364 milijonov večji nego lani in za 912 milijonov večji nego pred dvema letoma. Obveznosti na pokaz pa so se vzporedno z zmanjšanjem obtoka povečale za 50,3 in so prvič dosegle točno 2 milijardi (lani 1543 milijonov, predl. 1248). Naložbe države so se pri tem zmanjšale za 18,3 na 47,3 milijonov, ki so se privatni žirovi računi povečali za 44,4 na 87,3 milijona Din in razni računi za 24,2 na 107,8 milijona Din.

Vrednost zlata podlage skupaj s oficialno premijo je znašala 15 t. m. 2101,5 milijona Din, kritje obtoka bankovcev in obveznosti na pokaz v zlatu pa je znašalo 38,49% (prejšnji teden 29,05%).

Hranilne vloge pri slovenskih hranilnicah

Po podatkih Zveze jugoslovanskih hranilnic so znašale hranilne vloge pri vseh 29 slovenskih hranilnicah ob koncu lanskega leta (brez obresti) 999,8 milijona Din, medtem ko so znašale ob koncu leta 1935. (prav tako brez pripisanih obresti) 1029,3 milijona Din; vloge so torej v teku leta nazadovale za 29,5 milijona Din. Če pa upoštevamo, da so bile hranilne vloge v višini 20 milijonov Din pri Mestni hranilnici ljubljanski spremenjene v nove ljubljanske občinske obligacije, tedaj vidimo, da znaša padec prav za prav le 9 in pol milijona Din. V teku lanskega leta so hranilne vloge narasle pri 7 hranilnicah v Sloveniji.

Ob koncu lanskega leta je bilo pri vseh slovenskih hranilnicah 131.994 hranilnih vlog na knjižice in 6445 hranilnih vlog v tekočem računu. Na knjižicah je bilo ob koncu leta vlog za 593,2 milijona Din, v tekočem računu pa za 406,6 milijona Din. Če prištejemo k skupnem stanju vlog ob koncu lanskega leta v višini 999,8 milijona Din še obresti za leto 1936 v približnem znesku okrog 38 milijonov, tedaj vidimo, da je znašalo stanje vlog skupaj s pripisanimi obrestmi okrog 1038 milijonov.

Ob koncu lanskega leta je bilo pri posameznih hranilnicah stanje vlog (brez pripisanih obresti) naslednje (v milijonih Din):

Mestna hranilnica Ljubljana 353,9, Hran. dravske banov. Ljubljana 162,9, Mestna hran. Maribor 90,6, Hran. dravske banovine Maribor-Celje 83,5, Mestna hran. Celje 37,4, Mestna hran. Kranj 38,7, Mestna hran. Novo mesto 28,0, Mestna hran. Radovljica 25,5, Občinska hran. Vrhnika 18,9, Okrajna hran. Slovenjgradec 17,8, Mestna hran. Kamnik 13,9, Hran. kmečkih občin, Ljubljana 13,3, Mestna hran. Kočevje 12,9, Občinska hran. Krška 12,1, Mestna hran. Ptuj 11,5, Mestna hran. Brežice 9,4, Mestna hran. Črnomelj 8,5, Okrajna hran. Slov. Bistrica 8,4, Mestna hran. Škofja Loka 7,9, Okrajna hran. Sv. Lenart v Slov. gor. 6,7, Občinska hran. Gornja Radgona 5,7, Občinska hran. Marenberg 5,4, Okrajna hran. Konjice 4,9, Mestna hran. Ljutomer 4,9, Mestna hran. Ormož 4,8, Občinska hran. Murska Sobota 3,9, Okrajna hran. Koze 3,3, Občinska hran. Kostanjevica 2,4, Okrajna hran. Rogatec 2,3.

Ureditev plačilnega prometa z Nemčijo

Na kratko smo že poročali, da se je iz Berlina vrnila naša delegacija, ki je imela z Nemoi prehodna pogajanja zaradi težko nastalih v plačilnem prometu. Delegacija so tvorili dr. Ivo Belin, viceguverner Narodne banke, Edo Markovič, generalni direktor Prizada, in dr. Milutin Petrovič, direktor Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine. Naša delegacija se je z Nemoi pogajala zaradi boljše ureditve plačilnega prometa. Po povratku te delegacije so se razširile vesti, da naše prizadevanje ni našlo odziva. Beograjsko »Vreme« te vesti sedaj demantira ter pravi, da je na obeh straneh dovolj razumevanja za rešitev poročih vprašanj našega plačilnega prometa, ki tangirajo v enaki meri obe stranki. Res definitivno še ni nič sklenjeno, vendar tudi naša delegacija ni imela takih pooblastil. Definitivne sklepe more prinesiti samo mešani odbor, ki se od časa do časa sestaja po po-

godbi. Vendar se naša delegacija tudi ni vrnila brez rezultata, temveč je prišla s konkretnim predlogom Nemcev, ki jih sedaj proučuje na skupni konferenci ekspertov posameznih ministrstev.

Borze

18. februarja

Na ljubljanski borzi so se avstrijski šilingi v privatnem kliringu ponovno nekoliko okrepili in so bili zaključeni po 8,07, za angleške funte pa je bilo povpraševanje po 238. V zagrebškem privatnem kliringu je bil promet v avstrijskih šilingih po 8,04 in v grških bonih po 31,375. Nemški klirinški čekj stanejo v Ljubljani 12,46, v Beogradu 12,3978 in v Zagrebu 12,39 odnosno za konec februarja in 15. marc 12,41.

Na zagrebškem efektinem tržišču je bilo povpraševanje za vojno škodo po 305 (v Beogradu promet po 398,50). Zaključek pa je bil zabeležen v 7% Blairtovem posojilu po 81.

Efekti

Ljubljana. Amsterdam 2388,66 — 2403,25, Berlin 1756,02 — 1769,90, Bruselj 736,94 — 742,01, Curih 996,45 — 1003,52, London 213,59 — 215,64, Newyork 4338,50 — 4374,82, Pariz 203,40 — 204,84, Praga 152,23 — 153,33, Trst 229,44 — 232,53.

Curih. Beograd 10, Pariz 20,4075, London 21,46, Newyork 438,50, Bruselj 73,9250, Milan 23,10, Amsterdam 239,60, Berlin 176,40, Dunaj 77,90, Stockholm 110,65, Oslo 107,85, København 95,8250, Praga 15,28, Varšava 82,95, Budimpešta 86, Atene 3,90, Bukarešta 3,25.

Devtze

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 395 den. 4% agrarne 51,50 — 52,50, 4% severne agrarne 51 — 52, 6% dalm. agrarne 70 den. 7% Blair 81 — 81,50, 8% Blair 91 — 91,50; delnice: Narodna banka 7265 — 7330, PAB 203 — 208, Trboveljska 240 — 250, Dubrovačka 320 den., Oceanica 250 den., Jadranska 400 den., Sečerača Osijek 190 bl., Osječka ljevaonica 190 bl., Gušmann 40 — 50, Narodna šumska 15 bl.

Beograd. Vojna škoda 398 — 399 (398,50), za materej 397,50 bl., 4% agrarne 52 — 52,50, 6% beguške 72 — 72,50, 6% dalm. agrarne 70,50 — 70,75 (70,75), 7% invest. 87,75 — 88,25 (88,50), 7% Blair 81 — 81,50, 8% Blair 90,75 — 91,50, PAB 204 — 204,50 (204 — 205) Narodna banka 7305 — 7345.

Blagovna tržišča

ZITO

+ Chicago, 18. februarja. Začetni tečaj

Leteli bomo z brzino 300 km na uro Polet iz Ljubljane na Sušak bo trajal samo 15 minut

Ljubljana, 19. februarja. Ljubljana se dobro razvija tudi kot važno središče za naš zračni promet. Zaradi ugodne lege prihaja v sklopu domačih in mednarodnih zračnih linij čedalje bolj do veljave, kar potrjujejo tudi statistični podatki, ki so med našimi mesti za Ljubljano in za Sušak najboljši.

Ljubljana je bila lani vmesna postaja na liniji Berlin — Dunaj — Gradec — Celovec — Sušak, ki jo v mednarodnem letalskem prometu imenujejo »Quarnero-Express«, poleg tega pa smo preko Sušaka imeli zvezo z Zagrebom. Beogradom in dalje proti Skoplju, Bitolju in Solunu oziroma proti Sarajevu in Dubrovniku, dalje s Splitom in preko Reke z Benetkami. Bili smo tedaj v izdatni meri vključeni v mednarodni zračni promet. Stanje naših zračnih linij pa bo letos še dosti izboljšano. Nedavno je bila v Beogradu pri centralni direkciji našega zračnega prometa konferenca vseh šefov naših letalskih središč pod predsedstvom generalnega ravnatelja Tadije Sodermajerja in v navzočnosti zastopnikov drugih zainteresiranih ustanov. Rezultati tega sestanka so važni.

Letošnje poletje bomo imeli poleg vseh lanskih tudi nekaj novih zračnih linij. Važna je predvsem linija Zagreb—Sušak—Benetke, ki nas bo povezala z ostalo Italijo, prav tako važni pa sta tudi liniji Sušak—Zagreb—Sarajevo—Dubrovnik, in Sušak—Split, ki na jetos podaljšana do Dubrovnika in na kateri bodo obratovale velike dvoživke. Vse naše zračne proge bodo pričele obratovati v maju, tako da bo najkasneje 1. junija ves naš zračni promet že normalen.

Aeroput, ki v naši državi opravlja potniško letalsko službo, je obnovil svoj letniški park z nakupom dveh velikih dvomotornih ameriških letal tipa »Lockeed-Elektra«, ki letajo z brzino 300 km na uro. Nova letala imajo prostora za 10 pot-

Iz ogledala čita svoje zadovoljstvo in pri tem misli edinele na CIMEAN odlično zobno kremo!

ji: pšenica: za maj 135,125, za julij 118,75, za sept. 115,25; koruza: za sept. 98.
+ Winnipeg, 18. februarja. Začetni tečaj: pšenica: za maj 127,25, za julij 122,75, za okt. 112,25.

+ Novosadska blagovna borza (19. t. m.). Tendence nespremenjena. Pšenica (78 kg): baška, sremška 154 — 156, slavonska 155 — 157, banatska 151 — 155, baška potiska 163 — 165, Oves: baški, sremški slav. 115 — 117,50 R; baška 137,50 — 140 Koruza: baška in sremška 81 — 82, banatska 80 — 81, sremška sušena par. Indija 92 — 93 Moka: baška in banatska »Og« in »Ogg« 237,50 — 247,50; »2« 217,50 — 227,50; »5« 197,50 — 207,50; »6« 177,50 — 187,50; »7« 150 — 160; »8« 105 — 110. Otrobi: baški, banatski 87 — 90. Fižol: baški beli brez vreče 235 — 265.

+ Budimpeštanska terminska borza (18. t. m.). Tendence slaba. Koruza: za maj 12,74 — 12,76, za julij 13,22 — 13,24.

BOMBAZ

+ Liverpool, 17. februarja. Tendence stalna. Zaključni tečaj: za marec 6,95 (prejšnji dan 6,95), za julij 6,90 (6,91), za dec. 6,50 (6,53).

+ Newyork, 17. februarja. Tendence stalna. Zaključni tečaj: za marc 12,58, (12,56), za julij 12,26 (12,26).

nikov in 3 člane posadke, so kovinska in imajo najmodernejšo obliko. Na aparatu so montirane najnovejšje priprave za navigacijo, radiotelegrafijo in radiogonio. metrisko navigacijo, notranjost pa je urejena kar razkošno. Poleg teh dveh letal je Aeroput nabavil tudi dve veliki dvomotorni letal francoske konstrukcije tipa »Coudron«, ki imajo prav tako brzino kakor aparati »Lockeed-Elektra«, vendar pa je v njihovi notranjosti prostora samo za 8 potnikov in dva člana posadke.

Štiri nova dvomotorna letala so poslednja novost zračne tehnike. Zanimivo je, da danes izdelujejo samo še letala z dvema, štirimi ali celo osmimi motorji, ker tako odstranijo srednjega in dosega večjo prožnost aparata in manjšo vibracijo, ki jo povzroča predvsem srednji motor.

Brzina novih letal odgovarja brzini letal na največjih mednarodnih progah, kar pomeni, da bo sprito brzine 300 km na uro trajal polet.

od Ljubljane do Sušaka 15 minut (doslej 35 minut),
od Sušaka do Zagreba 25 minut (doslej 45 minut) in
od Sušaka do Beograda s postankom v Zagrebu in Borovem 1 uro 45 minut (doslej 3 ure 30 minut).

Vse linije, ki jih bo Ljubljana imela letos, priključene na velike mednarodne zračne linije, tako da bomo neposredno povezani skoraj z vso Evropo in posredno skoraj z vsem svetom.

Po vzorcu znanih petletk si jo je sestavil tudi naš Aeroput, ki bo poskrbel, da bomo v teku nekaj let imeli neposredne zveze s pomočjo naših letal z Dunajem, Pragom, Dubrovnikom, Tirano, Skopljem, Solunom, Sofijo, Bukarešto in drugimi velikimi evropskimi središči. Med domačimi zračnimi linijami moramo zlasti omeniti linijo Beograd—Split, na kateri bo trajal polet samo 1 uro in 20 minut.

Kupujte domače blago!

s katero sta se starki branili pred zločincem.

Ze prvi pogled na stanovanje, kjer sta starki preživljali zadnje dni svojega življenja, je izprizdal, da je bil na njuno domaćio izvršen roparski napad. Omare, skrinje in ostali predmeti v sobi so bili popolnoma razmetani in so različne stvari v največjem neredu ležale po tleh. Videl se je, da je morilec v največji naglici opravljal svoje gnusno delo ropanja in iskal stvari, ki bi se z njimi količjak mogel okoristiti.

Vaščani so o grozni najdbi takoj obvestili orožnike, ki so nemudoma začeli zasledovati pobelega zločince. Zasledovanje so jim olajšali domačini, ki so bili slučajno videli, ko je morilec zapustil hišo pokojnih starih, in so mogli precej natančno opisati neznanca.

Na kraj zločina je seveda prišla tudi sodna komisija iz Metlike z zdravnikom, da opravi zadnje formalnosti in zbere za preiskavo vse potrebno gradivo. Prav lahko je bilo ugotoviti, da je neznan roparski morilec starih razsekal glavi s sekuro in ju na mestu pobil do smrti. Kaj je zločinec odnesel s seboj, še ni znano in tudi ne bo lahko ugotoviti, ko vemo, kako ljubosumno skrivajo naši podeželski ljudje tudi najmanjše dragocenosti in vrednote.

Prebivalstvo Metlike in okolice je zaradi zločina zelo razburjeno in želi, da bi se orožnikom čimprej posrečilo izslediti morilca in maščevati smrt uboge matere in hčerke.

Točno plačuj »Jutru« naročnino Varuj svojem zavarovalnino

lik kakor na pr. François Jammes; njegova poezija je brido prelivanje resničnosti in sna. Čarku je življenje njegovih prednikov svet, ki vanj ne ve več poti; samo v pesniškem doživljanju, v lirčni tvornosti se mu oblikuje občutek tega sveta, v katerega nenehno romajo spomini in hrepenenje. Čarek je pesnik tihе tragike vaškega sina, ki čuti atavistično težnost h grudi, k poljem in tratam, a se mora vzpirljati v docela drugačen življenjski svet. Njegova tragika je tako intimna in drugom komaj umljiva kakor nekateri njegovi verzi, ki se iz trde resničnosti naglo pogreznejo v spodnje plasti sanj in fikcij. Izbor iz osebnih izrazite Čarkove lirike je opremljen s krasno študijo dr. Josefa Knapa.

★

Češki ruralisti so značilna literarna struja, a ne le svojo domovino, v kateri razmah industrije in velikih mest poglavlja nasprotje s podeželjem, zatekajočim se k regionalizmu, kultu vasi in evangelijsko pa stare vere v mitos poljedelstva. Značilni so tudi v vidika evropske civilizacije, saj vidimo, da se začena povsod pojavljajo odpor zoper pretirano mehanizacijo, zoper diktaturo tehnike z vsemi njenimi posledicami. Kakor v Rimu Vergila in Horacija, opazamo tudi v današnji zapadni in srednji Evropi urbanizacijo, utrujenost, prenasitost vtisov in hrepenenje po sproščujoči preprostosti in miru podeželja. Tudi zdaj se »beg z grude« sublimira v poezijo kmetstva in vasi, toda z vsemi izkušnjami dobe ki preživlja socialne potrebe. —o.

Zaniski

»Zdravniški vestnik« prinaša v pravkar izšlem prvem zvezku novega (9.) letnika nadaljevanje razprave prof. dr. Laze Popovi.

ča in dr. D. Dimitrijevič »O kaverni pluč« dalje razpravo dr. Slavka Preva »O kontaktnih očalih«, prispevek dr. Tinefa Ko beta »Učnja linika kot zajedavka dloveskega telesca«, predavanje dr. Jurja Kallaya »Dentogena infekcija in v rubriki Iz prakse članke: Ozaena in njeno zdravljenje z Dorylom Merok (dr. Al. Novoseleki); »Z internacionalnega sportno zdravniškega kongresa v Berlinu (dr. Bogdan Breckli); nekrolog dr. Vinku Zelezničarju. Številko zaključujejo številni referati in drobne vesti iz sveta medicinske vede in zdravništva. »Zdravniški vestnik« urejuje dr. Robert Neubauer z Golinke.

Puškinova številka »Srpskega književnega glasnika« priobčuje med drugim članek prof. Aleksandrove univerze dr. Evgenija Spektor skega »Puškinev značaj«, prispevek Evg. Aničkova »Sudbina Puškinove poezije«, Petra Mitropana »Puškinovo igrarstvo« in Srpstvo, I. Goleniščeva »Puškinova lirika« in Aleksija Jelaciča »Puškinova doba«. Iz med prevodov omenjamo predvsem popolno besedilo znamenitega govora, ki ga je imel Dostojevski ob odkritju Puškinovega spomnika v Moskvi. M. M. Pešč je prevel »Mozarta in Salerija« (ob jatem času ga je prevel v erbohrvaščino tudi dr. J. Šajkovič). M. M. Pešč je nadalje prevedel znano pesnjev »Derevnjak« (Selo), štiri pesmi, ki so posvečene Puškini in ljubici arškega ka rodu gospej Rizinč v Odesi in »Zimski večer«, Kiril Taranovski pa »Ančarja« in »26. maja 1828« — Izven okvira Puškinove številke se zaključuje prispevek Bogdana Radice »Katar za evropske duše«. Med drobnim gradivom je izšel pregled Puškinovih elavnosti v Rusiji.

Nove knjige Goriske Matice, Goriska Matice, ki se mora službeno imenovati »Unio Editoriale Gorizianae«, e pravkar izdala svoje njegove publikacije. Poleg kolekcije za I.

1937, ki prinaša večidel leposlovne prevode (med njimi je črtica Karla Čapka »Tudi rekord«), dalje lirsko Radivoja Rehnanja in raz ne mikavnosti, so izšle knjige: Daniel Defoe, Robinson (v priredit

Tako jih je osiromašila povodenj

Na dva sta morala zaradi naraslih voda reke Ohio ostaviti svoj dom v mestu Louisville (Kentucky) in sta si uredila začasno bivališče na tovornem avtomobilu, kamor sta naložila za prvo silo predvsem pečico in nekaj pohištva

Skrivnost umrlega zdravnika

S plačili imovitih bolnikov je zdravil reveže — Uradna rekonstrukcija tajnega recepta

V Lancetjanski akademiji v Rimu so imeli te dni nekakšno medicinsko senzacijo. Po naročilu italijanskega ministra za narodno zdravje je eden najboljših rimskih zdravnikov, prof. Lucherini, zbranim medicinskim avtoritetam poročal o metodi dr. Rinaldi za zdravljenje protina. S težavnim raziskovalnim delom je bilo mogoče obnoviti to metodo, kajti čudežni zdravnik, dr. Alberto Rinaldi, o katerem so govorili pred nekoliko leti po vsej Italiji s spoštovanjem, je skrivnost svojih receptov odnesel s seboj v grob. Ob koncu septembra 1935 so ga našli umorjenega v njegovi podeželski vili pri Sieni.

Dr. Rinaldi ni bil širokoustni mazač, temveč vsestransko izobražen zdravnik. Odkril je ležbo, ki je bolnike s protinom ozdravljala v najkrajšem času. Sestavo svojega pripomočka pa je hranil dr. Rinaldi zase, ljudje, ki jih je zdravil, so vedeli povedati le to, da jim je dajal injekcije z barvano tekočino, ki jo je hranil v posebnih ampulah. To zdravilo je Rinaldi ponudil sestavi sam. Njegov sloves se je razširil kmalu po vsej Italiji in se preko njenih mej. Na stotine bolnikov je romalo v mali kraj Le Piazze pri Sieni, kjer je zdravnik bival. Če bi bil zdravnik hotel, bi se ta kraj kmalu iz

premenil v pravi zdraviliški kraj z zdraviliškimi hoteli, penzionci, čajankami, plesni in podobnim. Med mnoge odlične osebnosti, ki jih je izletel, spada tudi slavnj dirigent Arturo Toscanini. Pri tem je ostal dr. Rinaldi skromen zdravnik, kakršen je bil ob začetku svoje kariere. Na račun visokih honorarjev, ki so mu jih morali plačevati bogati bolniki, je zdravil revne bolnike popolnoma zastonj.

Po njegovi smrti so se zbrali, kakor smo že svojetasno poročali, njegovi prijatelji in nekateri zdravniki, da bi poskusili odkriti sestavo njegovega lečila. Zdravstvene oblasti do najvišjih, so podprle te preiskave. Bilo je vendar v prid občestvu, da bi nadaljevali z zdravilno metodo, ki je bila že tolikim ljudem odpravila bolečine. Dr. Rinaldi je bil sicer izjavil, da bo sestavo svojega pripomočka zapustil svetu v svoji oporoki, toda nenadna smrt je preprečila to namero. Kakor je sedaj videti, je rimskim zdravnikom uspelo, da so na podlagi mnogih indicij in pojasnil Rinaldijevih sorodnikov rekonstruirali njegovo metodo. Poskus je mnogim bolnikom, ki so potekajo dobro Seveda pa raziskovalci priznavajo, da so mogli Rinaldijev recept poenostiti le približno.

Velgovi se ponuja mož

Pravi, da lahko osnuje z njo srečno družino

Branitelj Marije Velgo, ki jo je porota v Brnu oprostita zaradi umora njenega moža, je prejel doslej za svojo klijentino tri možnosti ponudbe. Med snubci je najresnejši neki pekovski mojster, ki piše, da je doživel v 24. letu podobno zakonsko tragedijo, katero je Velgova označila v brnskem procesu z besedami: »Hotela sem od moža samo kosček kruha — dobila pa sem neskončno razočaranje...«

Ta mož piše, da je bil po prijazni uvi-

devnosti sodnikov v Kutni gori pred leti ločen od svoje nečloveške žene. Ženitvene ponudbe, pravi, ne pošilja naravnost Velgovi, ker dobro ve, da je to pismo ne bi doseglo. Obrnil se je zategadelj na njenega advokata. »Ne dvomim, da se bova razumela, če se odločite zame«, piše pekovski mojster, »saj gotovo se niste izgubili nade v svoje življenje. Jaz sem še krepak mož in trdno upam, da v skupnosti lahko osnujeva srečno družino.«

Še ena senzacionalna razsodba

Pred reformo porotnih sodišč v ČSR?

Brnska porota se je morala takoj po procesu proti morilec višjega sodnega svetnika dr. Velga posvetiti obravnavi proti 65letnemu Jožetu Vlčeku, ki je umoril svojo ženo po 42letni zakonski skupnosti. Obtoženec je izjavil, da ga je njegova žena mučila celih 42 let. Slednjič se je naveličal tega stanja in jo je v silobranu ubil. Ko je ležala brezmočna na tleh, mu je šele šinilo v glavo, da bi jo ugonobil popolnoma. Položil jo je v posteljo in zadavil, nato pa je napravil v stanovanju nered, da bi orožnike prevaril ter jim vsilil misel o roparskem umoru.

Sodišče je pozvalo k zaslišanju dva Vlčkova otroka, ki sta izpričala, da je bila umorjena mati res kriva vseh prepirov v hiši. Starejši obtoženec sin je menil, da je očeta po deset in desetletnem trpljenju minila potrpežljivost ter se je spozabil nad svojo ženo.

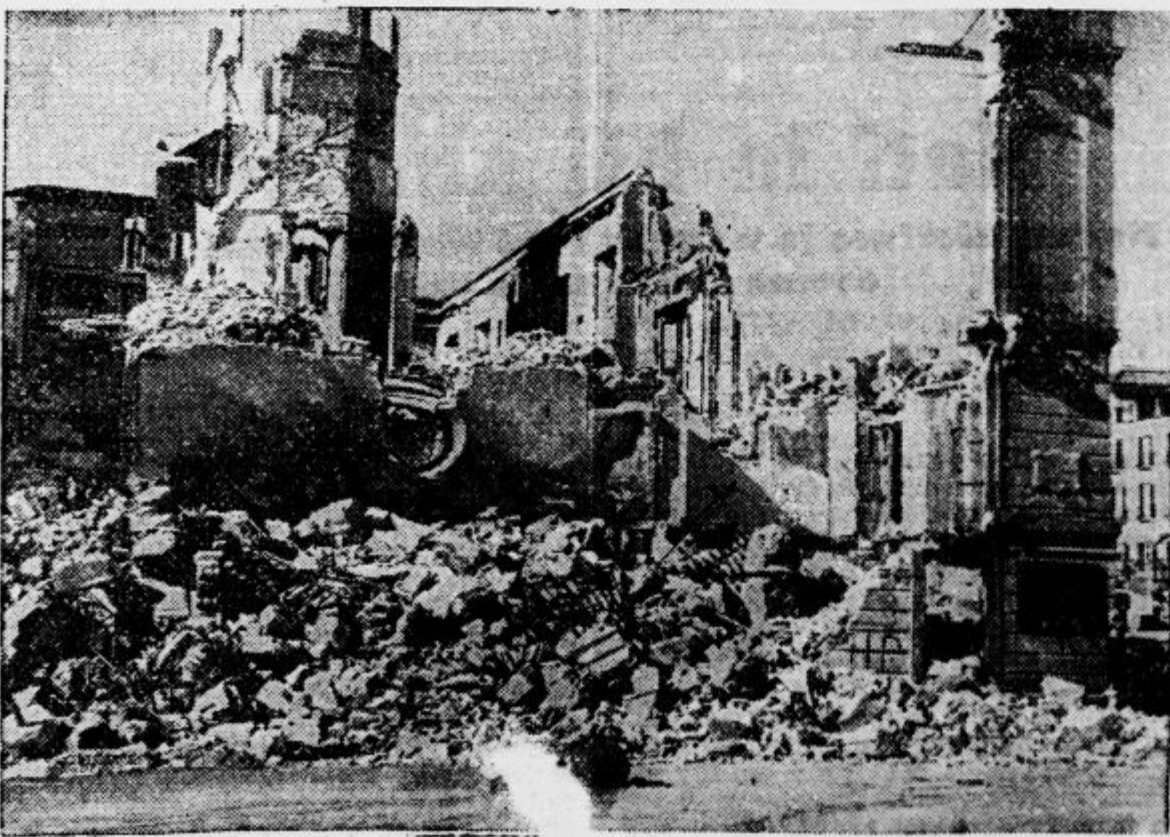
Porotniki so zanikali glavno vprašanje, če gre za umor, trdilo so odgovorili pa na vprašanje glede uboja. Drugo vprašanje, ki se je tikało sorodstvenega razmerja, so tudi zanikali in ker so bili pri tem vsi odgovori negativni, je moralo sodišče obsoditi

Prepoceni je bril...

Več sto brivskih pomočnikov je te dni naskočilo in razdejal nek pariški frizerski salon, ki je delal po nižji tarifi kakor ostale brivnice. Napad se je izvršil tako, da se je pred salonom ustavil voz s premogom. Demonstranti so s kosi premoga tako dolgo obmetavali salon, dokler ni bil popolnoma demolitiran. Polcija je prišla na kraj dogodka pol ure potem, ko je bilo razdejanje končano.

zločinca po najmilejših predpisih. Vlček je dobil samo tri leta robove. Tudi ta proces je zbudil v Brnu mnogo komentarjev ter bo v zvezi z afero Velgo mogoče dal pobudo za reformo porotnih sodišč v ČSR.

Spomeniki in hiše v razvalinah

To to vse, kar je ostalo od nekod krasnega žnanskega mesta Malas...

Letala za 150 potnikov

Namestnik ameriškega poštne ministra Howes je v washingtonski zbornici podal poročilo, iz katerega je razvidno, da bodo v petih letih za zveze preko severnega Atlantika na razpolago velikan-ska letala s prostorom za 150 potnikov. Tehtala bodo 125 ton.

Ze v letošnjem poletju se bo ta preko oceanski potniški promet vršil z manjšimi stroji. Vsak teden bodo štirje poleti, dva z ameriški in dva z angleškimi letali. Pozimi pojde od New Yorka preko Halifaxa v Southampton, pozimi od Baltimore preko Bermudov in Azorov. Na severni progi bodo poleti trajali 24 ur do Evrope, 30 ur nazaj, na južni progi pa 36 do 40 ur.

Nova zemlja v Antarktidi

Lars Christensen, lastnik največjega brodovja norveških kitolovcev, je sporočil s svojega parnika »Thorshavene«, da je eden najboljših norveških pilotov, Viggo Wide-roe, na izvidnem poletu odkril v Antarktidi novo zemljo med 35. do 40. vzhodnim poldnevnikom. Norveško zastavo je spustil na tla nad točko, ki jo je določil z 38 stopinjami vzhodne dolžine in 69 stopinjami južne širine.

Po dosedanjih poročilih sestoji novo odkrita dežela iz verige gor, ki se dvigajo do višine 3000 m. V dolžino meri kakšnih 300 km. Parnik »Thorshavene« ima 10.000 ton in je opremljen z vsemi znanstvenimi instrumenti.

Od delavca do tvorničarja avtomobilov

V Turinu je umrl znani italijanski avtomobilski tvorničar Vincenzo Lancia, ki je imel svoje delavnice v Turinu in Bozenu. Začel je svojo kariero kot pomočnik mehanik. Kot mlad delavec se je bavil podrobno s kompliciranim mehanizmom avtomobila. Postal je eden najboljših avtomobilskih dirkačev. Pozneje se je začel zanimati za gradnjo avtomobilov. Zgradil je svoj model, ki ga je spravil brez tuje pomoči na trg. Njegova vozila so znana po svoji brzini. V Turinu je veljal za širokopoteznega mecena.

Trčenje s kitom

Neki kitolovec je na poti v Severno ledeno morje imel neljubo srečanje z ogromnim kitom. Pri tem srečanju je ladja izgubila vijak. Mornarji pa so bili veseli, da so sploh ubežali smrti na ta način, da so se prekrkali na neko drugo ladjo. Poškodovanega kitolovca so morali prepustiti morskim valovom.

Tudi na Japonskem se drsajo

Zimski sport na ledu ob vznožju Fudzijame

Uporabljajmo prozorne namizne prte

Nov zaščitnik iz viskozne kože

Ega največjih skrbi vsake gospodinjice je namizno perilo. To perilo je drago za nakup, kakor za snajenje. Nekaj časa je bilo videti, kakor da bodo namizni prti in prtici iz papirja postali resni tekmovalci platnenemu perilu. Toda papir se vendar ni mogel prav uveljaviti, gospodinjice imajo raje namizno perilo iz blaga. Čeprav je dražje in zahteva mnogo čiščenja. Nov

nemški izum se jim bo tu gotovo priljubil, kajti prihrani jim bo mnogo dela in leze. Gre za skoraj neviden zaščitnik za namizne prte, ki ga izdelujejo iz prozorne, gibke in trpežne viskozne kože. To prozorno kožo bodo razkazovali na bližnjem pomladnem velesejmu v Lipskem, ki se bo vršil od 28. februarja do 5. marca. Izdelujejo jo v najrazličnejših velikostih z brezbarvnimi ali barvnimi obročki. Prozorni namizni prt se položi preprosto čez platneno prt, kateremu se tako prilagodi, da pride barva in vzorec platnenega prta do polne veljave.

Zaščitni prt je nepropusten, tako da kava in druge tekočine ne morejo pomazati pravega prta. Celo črnilo ne prede skozi viskozo. Vsi madeži na njej se dajo odstraniti s preprostim brisanjem, tako, da njima gospodinja s čiščenjem nobenega dela več, saj ostane platneni namizni prt pod prozornim prtom dolge tedne čeden in snažen.

Mine ogražajo Atlantik

Iz Pariza poročajo, da ogražajo dogodki v španiji paroplovbo po vodah Atlantskega oceana. Mornarici valencijske vlade in generala Franca sta položili ob španskih obalah vse polno min. V zadnjih viharjih so se mnoge mine utrgale in zaplaval z morskimi tokom na odprto morje, kjer ogražajo ladje. Paroplovne družbe so dale vsem kapitanom strog ukaz, da morajo budno paziti na nevarnost in voziti z največjo opreznostjo.

Plaz zasul 48 ljudi

Japonsko provincialno mestoce Morioka je zasul silen snežni plaz. Porušil je dvajset hiš in usmrtil 48 oseb. Plaz je pokril tudi šolsko poslopje. Morioka leži na vznožju hribova Iva...

Ni jih strah vožnje z letalom

Američanke si krajšajo čas med vožnjo na zračni progi New York — Chicago s partijo bridgea in se ne bojijo prav nič za svoje življenje

Nobelove nagrade in Nemci

Odklonitev zaradi strogega načela rasistične teorije

Kakor poročajo dopisniki švedskih listov iz Berlina, ni bila afera Ossietzkega edini povod za Hitlerjevo prepoved, da ne sme noben Nemec posilmal sprejeti Nobelove nagrade. Nasprotno, kancelarjeva prepoved temelji na rasistično povdarjeni nemški nacionalni kulturi.

Po pisanju stockholmskega dnevnika »Dagens Nyheter« je bil heidelberški vseučiliški profesor Lennard, ki je sam svojčas prejel Nobelovo nagrado za fiziko, tisti činitelj, ki je sprožil v režimski stranki debato o nepotrebnosti nagrad Nobelovega instituta. Lennard, ki je danes vodja od-

delka za raziskovanje židovskega vprašanja v Monakovem, je baje opozoril stranko na dejstvo, da Nemčija s svojimi Nobelovimi laureati nikakor ne stoji na prvem mestu na svetu marveč šele na tretjem za Anglijo in Francijo. Čeprav je namreč po številu največ Nobelovih nagrad podeljenih Nemcem, se je pri podrobnih statistiki izkazalo, da med nemškimi nagradenci prevladuje židovski živelj. Židov pa sedanji režim ne priznava kot sestavni del nemške rase, zato je Hitler sodržavljanom prepovedal sprejemati Nobelove nagrade.

Sam se je »ugrabil«

Vpliv kriminalnih romanov na možgane 11 letnega dečka

Neki Fustier, ki živi v Saint Prieu blizu Pariza, se je te dni vrnil domov in se ni malo prestrašil, ko je pogrešil v stanovanju svojega enajstletnega sina Goya. Namesto njega je ležalo na očetovi mizi pismo: »Zahtevamo od vas tisoč frankov. Če ne prinesete tega denarja v desetih dneh v banko, ne boste več videli svojega sina, ker ga bomo umorili!«

Fustier je prijavil stvar policiji, ki je uveljavila preiskavo. Kmalu se je raznesla vest o Goyevi usodi po sosesčini. Medtem

ko je policija marljivo iskala fantiča, je neki prometni stražnik na ulici ustavil kolesarja, ki je vozil brez luči v mraku. Mož ni bil malo presenečen, ko je spoznal, da ima pred seboj toli iskanega Goya Fustiera.

Odpeljal ga je na policijski komisariat, kjer so fantiča zaslišali. Njegove izjave so si silno nasprotovale. Najprej je dejal, da ga je odvedel neznan razbojnik. Tri ure pozneje je priznal, da je lagal. Dogodek z ugrabljenjem si je sam izmislil, pismo pa je napisal njegov znanec. Ugotovili so, da je fantiču razvnelo možgane preobilno čitanje detektivskih storij in kriminalnih romanov.

66 kardinalov, med njimi 37 Italijanov

V vatikanski tiskarni so dotikal papežev zbornik za l. 1937. Iz te knjige je razvidno, da pripada papeževemu kolegiju ta čas 66 kardinalov, in sicer je med njimi 37 Italijanov in 29 inostrancev. Med inostranci je 5 Francozov, 4 Španci, 4 Američani iz Združenih držav, 3 Nemci, 2 Poljaki, 2 Čehoslovaki, 1 Belgijec, 1 Madžar, 1 Portugalec, 1 Anglež, 1 Braziljec, 1 Kanadajec, 1 Avstrijec, 1 Argentinec, 1 Sirijec. Jugoslovana ni nobenega.

Vatikanski zastopa v inozemstvu 37 nuncijev in apostolskih internuncijev, dalje 21 apostolskih delegatov. Med zadnjimi jih je 5 podrejenih konzistorialni kongregaciji, 7 kongregaciji za vzhodno cerkev in 9 kongregaciji za propagando. Diplomatski zbor pri sveti stolici šteje 37 misij, med temi 11 veleposlanstev in 26 poslanstev.

Železniška nesreča na Angleškem

Blizu Sleaforda se je primerila te dni nenavadna železniška katastrofa. Brzovlak iz Yorka v Lowestoft se je z lokomotivo in šestimi vagoni iztril in zapeljal naravnost v čuvajnico sredi tirov. V čuvajnici so sedeli trije delavci ravno pri kosilu. Bili so seveda na mestu mrtvi. Več potnikov v brzem vlaku je bilo ranjenih.

A NEKDOTA

Po povesrečeni uprizoritvi »Tannhäuserja« v nekem malem podeželskem mestu so ljudje, ko so odhajali, opazili, da je v gledališkem hodniku zmanjkal Wagnerjev doprni kip. Namesto njega so lahko brali na podstavku listek: »Od te uprizoritve svojega Tannhäuserja sem daleč proč. Rihard Wagner.«

VS AK DAN ENA

„Vrag razumi te ženske!... Včeraj je nisem smel prijeti niti pod pazduho, danes pa jaše ona na mojih plečih...“

„Politiken“

A. Christl:

Spomini ekselence Muholovceva

Roman

»Halo, kdo tam?«
 »Ste vi gospod Mc Grath?« je vprašal brezsvoden glas.
 »Da, In vi?«
 »Tukaj Balderson & Hodgkins. Trenutek, prosim! Spojim vas z gospodom Baldersonom.«
 »Aha, založništvo!« je pomislil Anthony. »Zakaj neki? Petnajstega bo šele prihodnji teden.«
 Zdalj mu je udaril močan glas v uho. »Tukaj Balderson. Kako je z rokopisom, gospod Mc Grath? Slišim, da ste ravno kar prišli iz Afrike. Po tem takim še ne morete vedeti, da bo povzročil tisti rokopis vsakovrstne nepravilnosti. Časih mi je kar žal, da smo se spustili v to reč?«
 »Res?«
 »Da, verjemite mi. Ta mah mi je do tega, da dobim rokopis neutečoma v roke. Potem vsaj ne bomo imeli škode, ako ga damo prepisati, preden ga kdo uniči.«
 »Sveta nebesa!« je rekel Anthony.

S P O R T

Planica dobila zadoščenje

Kaj je prinesel tajnik USP Joso Gorec iz Chamonixa?

Ljubljana 18. februarja. Danes poudarja se je vrnil iz Chamonixa tajnik izvršnega odbora Udruženja smučarjev Planica g. Joso Gorec, kamor je odpotoval ob enem z našo smučarsko reprezentanco za svetovno smučarsko prvenstvo. Namen njegovega potovanja je bil, kakor smo že takrat poročali, stopiti v stike s predstavnikmi mednarodne smučarske organizacije in se tako z njimi pogovoriti o vseh vprašanih glede Planice. G. Gorec je uspel to, kar se doslej še ni moglo posrečiti niti pisno ali po telefonih. Prepričal je predstavnike FIS-a, da v planškem vprašanju ne gre za rekorde ali za kako reklamno podjetje, temveč le za strogo znanstveno potpuno, ki naj temeljito prouči in razčisti razliko med smučarskimi skoki in novim aerodinamičnim načinom skakanja, kar prav za prav ne moremo več imenovati ekološki, temveč poletni novi disciplini, ki jo doslej FIS v svojem programu še ni imela. G. Gorec je tudi prepričal upravni odbor FIS-a, da je bilo njegovo postopanje glede Planice zaradi nepoučenosti nepravilno in in je doslej, da so bili vsi kazenski ukrepi proti Planici razveljavljeni in preklicani. Naš zimskosportni savez kakor tudi delavci okoli Planice so dobili s tem popolno zadoščenje.

Naš poročevalec je posetil g. Gorca na njegovem stanovanju in ga je našel v postelji bolnega na hudi influenci. Čeprav bolan, je rad podal glede dogodkov na sebi FIS-a naslednje izjave:

Takoj po svojem prihodu v Chamonix sem stopil v stike s predsednikom FIS komandantom Oestergardom in tudi odborom. Se preden se je vršila seja, ki naj bi razpravljala o protestu JZSS glede zapore planiške skakalnice in predloga o uvedbi nove sportne discipline smučskih poletov, sem gospodom predlagal, da bi si ozledili filme vseh dosedanjih planških prireditelj, ki sem jih zato prinesel s seboj. Očitno pa gospod ni bilo na tem, da bi morda film vplival na razpoloženje posameznih odbornikov in bi bil morda zaradi tega sklep glede naših protestov preudržen. Mogel sem pa prepričati predstavitelja o napačnosti predloga, ki ga je postavil odbor FIS-a. Čehoslovaki dr. Moser, da naj bi se vzel predlog glede uvedbe smučskih poletov v pretes na sebi še le tedaj ko bi tudi v drugih državah preizkusili in proučili to panogo. To naziranje sem z lahkim ovrgel, češ da ima vsak član FIS-a pravico samostojno preizkusiti polet in da ni bil v pravili ni določeno, da bi moralo novo disciplino preizkusiti najprej vsi držav. Preden bi mogla o tem skleniti in razpravljati FIS-a. Moj predlog je zagovarjal tudi član tehnične komisije za skakalnice, znani švicarski inženjer Straumann, ki mi je povedal, da je že pred leti pisano opozoril upravni odbor FIS-a, da je razlika med običajnimi skoki na skakalnicah do 60 m in po med takozvanimi aerodinamičnimi skoki na skakalnicah preko 60 m. Dodal je, da on ugotovil to razliko po teoretičnih računih je inž. Bloudek odkril enako po praktičnih predvajanjih na planiški letalnici, vendar je ugotovil, da se začne aerodinamično letenje šele pri 70 m. Razlika je bila torej le v tem, da in Straumann o smučskih poletih opozoril FIS-a pisno. Inž. Bloudek o odnosu JZSS pa je svoje ugotovitve iznesel javno v časopisih.

G. dr. Moser je hotel v menzi razpravljati v zvezi z našo državo glede znanja FIS-a okoliščine št. 3 z dne 19. marca 1936 v kateri je odredil zaporo skakalnice, ker so se vršile tekme za najdaljši skok. Opozoril sem ga, da je komites v Garmischu sklenil, da se vsi skakalnice zabranijo šele od 1. maja 1936 dalje, da pa je FIS-a že z 10. marcem kaznovala Planico. Tudi glede naših zahtev, da je bil Bloudek skok dosežen šele v izvenkonkurenčnih skokih in torej ne v rednem tekmovalstvu je predstojnik Oestergard pobistal, češ da on nikakor ne more dovoljevati, da bi se rekordni poizkusi vršili med ali po kakem oficijelnem tekmovalstvu. Zanimivo pri tem je — o tem bom še gospodu Oestergardu poslal posreden dopis — da je na dan mojega odhoda iz Chamonixa Birger Rund v odmoru med skoki za kombinacijo skakalnice izven konkurence in — kakor je Vas list že poročal — dosezel z 68 m rekordni skok skakalnice v Chamonixu prav v prisotnosti g. Oestergarda. Kar je dopustno za Chamonix, je po mojem skromnem mnenju dovoljeno tudi Planici po večdnevni seji mi je bil končno sporčen sklep upravne odbora FIS-a, da je bila okoliščina št. 3 preklicana. Takoj po tem sporodilu me je gospod Oestergard sam pronicel naj predvajati planiške filme — Stori sem to na banketu v hotelu »Savoy«, ki ga je priredil francoski minister Chauvamps. Vsi navzoči člani FIS-a so mi 60-

»Da, vem, vna se bo zelo neumno, gospod Mc Grath, a verjemite mi, da izkušajo z vsemi sredstvi preprečiti, da ne bi prišel rokopis v naše roke. Odkrito vam povem: zelo težko boste prišli do nas, če bi nam ga hoteli prinesiti.«
 »O tem dvomim,« je odvrnil Anthony. »Kadar hočem kam priti, se mi to navadno posreči.«
 »A to pot imate opravka z nevarnimi ljudmi. Lahko vam zaupam, da nas tako obdelujejo z grožnjami in podkupovalnimi ponudbami, da ne vemo več kod ne kam. Bolje je, da nam sploh ne pošljete osebno prinesli rokopisa. Mar pošljemo svojega človeka v hotel, da ga prevzame.«
 In če mu ne pridipravi zavijajo vrat?«
 »Za to bi bili mi odgovorni, ne vi. Mož vam izroči pismo, potrdilo o prejemu. Ček o dogovorjenem honorarju 1000 funtov sterlingov zapade po pogodbi šele prihodnjo sredo; če pa želite, vam pošljem po slu nakaznico na svojo lastno banko.«
 Anthony je nekoliko pomislil, nazadnje pa privolil, ker se založniškim razlogom ni mogel upirati. In če vam ni prenerodno, bi mi bilo seveda ljubo, da bi mi nakaznico takoj poslali,« je dodal. »Imam namreč namen, da zapustim Anglijo še pred prihodnjo sredo.«
 »Rade volje, gospod Mc Grath. Naš gospod Holmes se jutri zjutraj oglasi pri vas in vam potrdi prejem. Svetovni bi vam, da drevi oddate dozdevan zavoj z rokopisom v hotelski zakladnici. Vaši sovražniki bodo to zvedeli in vas bodo pustili čez noč pri miru.«

Anthony je storil po tem nasvetu in se nato odpravil v restorano. Vendar je bila pot zaman: ničesar ni mogel zvedeti o Giuseppovem zasebnem življenju.

»A dobil te bom, sinko,« je srdito zamrmral. »Dobil te bom. Kdaj, bomo pa še videli.«

Druge jutro ob devetih je prišel gospod Holmes, miren, plavalas možiček, ki je vzel rokopis ter izročil Anthonyju potrdilo in ček za tisoč funtov sterlingov.

»To bi bilo torej opravljeno,« je rekel Anthony sam pri sebi, ko se je gospod Holmes poslovil, »a z mojo drugo nalogo je žaljava. Nemara bi se dala stvar še urediti. Vsekako pojdem primerno preoblečen pogledat na Pontsko cesto.«

Pospravil je svoje reči v kovčeg, plačal račun in hotel pravkar sestiti v avtomobil, ko je planil iz hotela pikolo ter mu izročil pismo. Med tem, ko je avtomobil brne odbrzel po cesti, je Anthony odprl pismo; nekajkrat ga je moral prebrati, da je do dobrega zaporedja vsebine. Nazadnje je posnel iz zamotanega angleškega uradnega skoga temen namig o spominih grofa Muholovceva in prošnjo, naj v tej zadevi nič ne ukrene, dokler se ne pogovori z gospodom Georgeom Lomaxom. Pismo se je končavalo z vabilom, naj pride čez teden v Chimneys, kjer bo pri lordu Caterhamu v gosteh.

To skrivnostno in nerazumljivo pisanje je spravilo Anthonyja v kaj dobro voljo. »Ti ljuba stara Anglija!« je ganjen pomislil. »Prišepala je za dva

dni prepozno, kakor zmerom. Da bi hodil v Chimneys pod izmišljenim imenom, je seveda izključeno. Kdo ve, ali je tam kakšna gostilna, kjer bi se mogel incognito nastaniti?«

Zaključil je šoferju, naj ga ne pelje na Pontsko cesto, ampak v majhen, malo znan hotel. Tam si je najel sobo ter odpisal gospodu Lomaxu, da se zapušta Anglijo in zaradi tega na žalost ne more sprejeti lordovega ljubeznivega vabila.

»In zdaj,« je rekel, ko je nalepil znamko, »zdaj izgine James Mc Grath, in Anthony Cade nastopi.«

5. poglavje

Tisti četrti popoldne se je Virginija Revelowa v svojem avtu vrnila s tenisa v Ranelaghu. Ko je stopila iz voza, se je obrnila k šoferju in ga vprašala, kako je njegovi ženi.

»Nekoliko bolj, hvala,« je bil odgovor.

Virginija je malce pomislila, nato pa rekla: »Mar pojedite z njo za nekaj dni na kmete ali k morju, Walton. Troške bom jaz trpela. Danes ne potrebujem več voza, čez teden pa bom v Chimneysu. Za vožnjo na Paddingtonsko postajo, k vlakcu, ki odhaja ob 6 uri 40 minut, mi zadostuje taksi.«

Ne da bi poslušala Waltonovo zahvaljevanje, je stekla po stopnicah in pozvonila pri hišnih vratih. Ko je še čakala, je prišel za njo slabo obleden mlad možič, ki je pokazal letak z napisom »Zekaj sem služil domovini?« in ji pomolil nabiralnik.

SOKOL

Sokolsko društvo Črnomelj priredi jutri 20. t. m. ob 20. v svojem domu predavanje »Bolgarija in njene lepote, s slikami. Predaval bo Predavatelj ZKD g. Bučar Verkoelav.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri.

Petek 19. februarja: zaprto. (Gostovanje v Celju: Repoštev, Atentat).
 Sobota 20. februarja: Kvadratura kroga. Izven. Cene od 20 Din navzdol.
 Nedelja 21. februarja: Ob 15. uri: Korajža velja! Izven. Cene od 20 Din navzdol. Ob 20. uri: Simfonija 1937. Izven. Cene od 20 Din navzdol.

OPERA

Začetek ob 20. uri.

Petek 19. februarja: zaprto.
 Sobota 20. februarja: Pivka dama. Premierski abonma.
 Nedelja 21. februarja: ob 15. Pod to goro zeleno... Izven. Cene od 30 Din navzdol. Ob 20. Manon. Izven. Cene od 30 Din navzdol.
MARIBORSKO GLEDALIŠČE
 Petek, 19.: Zaprto.
 Sobota, 20.: Ples v Savoyu. Gostuje primadona ljubljanske opere Zlata Gjurgjenčeva. Znižane cene.

Vremenska poročila

po stanju z dne 18. 2. ob 7. uri zjutraj
 Erjavčeva koča na Vrškcu: —4, sneži, 120 snega.
 Bohinjska Bistrica: —1, oblačno, 30 suhega snega na 30 podlage.
 Dom na Komni: —3, oblačno, 40 suhega snega na 180 podlage.
 Dom na Krvavcu: —4, oblačno, severozapadni 50 suhega snega.
 Velika Planina: —3, oblačno, 30 suhega snega na 90 podlage.
 Menina: —8, 30 suhega snega na 120 podlage, sever, po malem snegu.
 Mariborska koča: —3, sneži, 15 suhega snega.
 Ruška koča: sneži, 30 snega.
 Pesek: —5, 20 pršica na 50 podlage.
 Senjorjev dom: —6, 25 pršica na 60 podlage.
 Smrekovec: 20 pršica na 70 podlage.
 Mozirska koča: 30 pršica na 60 podlage.
 Logarska dolina: —4, 15 pršica na 80 podlage.
 Rateče: —2, po malem snegu, zapadlo 40 snega na 30 podlage.
 Planica: —2, po malem snegu, zapadlo 60 na pol suhega snega na 50 podlage, mala ekakalnice in drsališče uporabljivo.
 Kranjska gora: —2, po malem snegu, zapadlo 40 snega na 25 podlage, sankalske uporabljivo.

Vremensko poročilo

Meteorološkega zavoda ljubljanske univerze 18. februarja
 Ljubljana 7. 756.3, 2.0, 93.0, 10. snež, 28.2; Zagreb 7. 756.2, 3.0, 80.0, NE5, 10. dež, 15.0; Beograd 7. 754.3, 4.0, 95.0, SSE3, 7. —; Sarajevo 7. 761.6, 5.0, 80.0, 0.6, dež, 1.0; Skopje 7. 759.2, —3.0, 90.0, 7. —; Kumbor 7. 757.4, 12.0, 70.0, S3, 10. dež, 3.0; Split 7. 753.7, 5.0, 90.0, ENE3, 7. dež, 29.0; Rab 7. 754.4, 5.0, 50.0, N1, 10. dež, 17.0.
 Temperature: Ljubljana 5.2, 1.2; Zagreb 8.0, 1.0; Beograd —, 2.0; Sarajevo —, 5.0; Skopje 10.0, —5.0; Kumbor —, 10.0; Split 12.0, 4.0; Rab —, 1.0.

2. JZSS je javil FIS, da bo do rešitve predloga glede smučskih poletov dopustil izvajanje smučskih poletov kot prosto disciplino in je FIS-a to vzel pisмено na znanje.

3. Predlog za uvedbo smučskih poletov je FIS-a oddala svoji strokovni komisiji v studij in ima ta komisija nalogo, poročati o izsledkih na prihodnjem kongresu FIS-a. FIS-a je torej postopala v smislu statuta.

Na vprašanje Vasega poročevalca, kaj bo z letošnjimi tekmi v Planici je g. Gorec odgovoril, da je Udruženje smučarjev Planica letos razpisalo tekmo v skokih po mednarodnih pravilih na skakalnicah za 65 m na dan 7. marca t. l. Takoj naslednji dan 8. marca pa se bo pričela šola v smučskih poletih, ki bo trajala do 13. marca. Po zaključku tega tečaja bo 14. marca javna produkcija udeležencev te šole na veliki letalnici. Poudarjam da niti JZSS niti Udruženje smučarjev Planica ne želita izvajati kakih nadaljnjih konfliktov s FIS-a ker je ta popolnoma korektno rešila oboja naša prota-stanja in oddala predlog za polet v redno postopanje.

1. Planica odn. JZSS sta sama odgovarjala pri FIS-j veliki letalnici in jo FIS sploh ne vodi več v evidenci o čemer je s posebnim dopisom obvestila naš savez.

Pismi o slalomu in teku na 18 km

Z rezultati v obeh disciplinah v Chamonixu smo lahko zadovoljni

Chamonix, 15. februarja. Na današnjem slalomu, ki se je vršil ob divnem vremenu v Argentieru — okoli 10 km nad Chamonixom —, je zasedel prvo mesto Francoz Allais, drugo Avstrijec Walch — znani Arberžan —, tretje Würndle (Nemec), 18. naš Heim in 25. Praček. Tekmovalcev je bilo 35. Iz tega je sledil naslednji rezultat za alpsko kombinacijo: 1. Allais — Francija 400.4, 2. Laforgue — Francija 428, 3. Steuri — Švica 430.6, 21. Heim — Jugoslavija 514.2 in 22. Praček — Jugoslavija 516.6 točke. Tekmovalcev za alpsko kombinacijo je bilo 32.

Za dame

Bil je krasen dan brez oblaka, ko nas je ob pol 8. zjutraj poseben vlak potegnil po dolini navzgor v Argentier, kjer je bil na jako strmih pobočjih postavljen dobro zaslojen slalom s 36 vrati. Višinska razlika ca. 200 m, dolžina proge 700 m. Bilo pa je slabo to, da je bila proga izpostavljena soncu, tako da so imele dame, ki so startale ob pol. 10. v obeh tekih dobro in izenačeno progo. Vsa tri častna mesta so zasedle tri Nemke, in sicer prvo olimpijska zmagovalka Cranova s časom 1:49.2, naslednji dve pa Grasergerjeva in Rescheva s časi 1:56.2 odn. 1:59.6. Znamka iz Banske Bistrice Čehinja Beinhauerjeva je prišla na 10. mesto.

Za gospode

Ob pol 1. popoldne so startali gospode na isti progi, ki pa je že po desetem tekmovalcu pri pripekajočem soncu postala pravi »tobogan«, tako da o rednih časih pri številkah nad 10 — startalo se je v vrstnem redu rezultatov smuka — ni mogče govoriti. To je velika pogrška in prepričan sem, da bi Heim na dobri progi postavil še boljši rezultat.

V prvem teku je postavil Arberžan Willy Walch s 64.4 najboljši čas, Allais takoj za njim 64.8, naš Heim je imel 81.8, Praček pa 87.6. Drugi tek je Walch, smučal 67, Allais pa 66, kar mu je dalo zmago v slalomu in kombinaciji, Walchu pa drugo mesto, dočim se je v kombinaciji pretrnil na deveto kljub slabemu rezultatu v smuku. Heim je imel v drugem teku 78.2, Praček pa 84.4, kar jima je dalo 21. in 22. mesto v kombinaciji. Vsekaror častno v tej odlični družbi, če vemo, da so za njimi vsi Čehoslovaki ter še kopica Angležev, Američanov in tudi še edini »seksotični« udeleženeec — Grk Negropontis.

★

Chamonix, 16. februarja.

V klasični disciplini teka na 18 km je danes zmagal Norvežan Bergendahl v času 1:11:21.4 pred Fincem Jalkanenom 1:12:35 in Niemijem 1:13:48. Naš Alojz Klančnik, ki je startal s št. 21, je bil 23. s časom 1:21:10, Franc Smolej pa, ki je startal s številko 22, je bil 27. s časom 1:21:27. Knap je bil 38. v času 1:25:15. (Po telefoničnem poročilu, ki pa je bilo po prvih objavah netočno, je bil Klančnik 22., Smolej 26., Knap 36. Op. ur.).

Jutro je bilo mrzlo in lepo, toda že je silil jutro v dolino in kvaril sneg na progi, ki tehnično ni bila baš idealno urejena, toda sicer lahka — precejkrat je šlo po potih — tipično dolinska. Prijavljenih je bilo 69 tekmovalcev, toda startalo jih je le 60, na cilj pa prišlo 44. Naš Zemva, še oslabljen od influence, ni mogel na start in v ostri boj.

Splošno se je pričakovala finska zmaga, po fenomenalnemu boju v stafeti, vendar je tudi vsak gledal na Bergendahl, ki je baš tam priboril Norveški zmago. Da pa bo kar za več kot 1 minuto potokel Jalkanen in za več kot 2 minuti Niemija ter potisnil Kurikkalo na 5. mesto, tega ni nihče pričakoval, zlasti ker je Bergendahl

Dvojni spored na igrišču Hermesa

Vsi klubi se že prav pridno pripravljajo na prvenstveno sezono, ki bo letos pričela prav zgoraj. Vsa klub se želijo urediti svoje moštvo, da bo dosegel čim ugodnejši položaj v prvenstveni tablici. Tako sta se tudi Hermes in Ljubljana zedinila za skupen program. Ljubljana je povabila v goste odlično enajstoročno SK Celja, ki je preteklo nedeljo nasula trboveljskemu Amaterju skoraj poltucat golov. SK Celje je prvak celjskega okrožja in prav resen reflektant za prava I. razreda LNP. Nastopi v kompletni postavi z znanimi igralci Slamičem, Volkarjem in Pfeiferjem. SK Ljubljana nastopi v spreminjeni postavi, kjer je trener spoznal, da je treba še marsikaj izpopolniti.

Hermes pa je povabil v borbo SK Reko. Vihani so precej dolgo mirovali in smo zelo radovedni, v kakšni postavi se bodo pokazali letošnjo spomlad. Če se bo Hermes pokazal v taki luči kot prejšnjo nedeljo, bo imela Reka prav težko stališče.

Glavna tekma se prične ob 15., predtekma pa ob pol 14. Obe tekmi se vršita na igrišču Hermesa. Vstopnina bo propaganda.

Tekmovalcem za prvenstvo LZSP. Vs tekmovalci za prvenstvo LZSP v dnevih 20. in 21. t. m. na Črnom vrhu, ki reflektirajo na prenočišče pri Sv. Križu naj se takoj po prihodu k Sv. Križu javijo v gostilni Kopiser službojemu odborniku g. Rogenju, kjer bodo dobili vsa navodila. Akademski sportni klub.

Tekme za državno prvenstvo v umetnem drsanju, ki jih je nameravala Ilirija izvesti v soboto 20. in nedeljo 21. t. m. na svojem drsališču poleg doma v Planici, so spet odgojene. Kolikor smo izvedeli, ta odgoditev sedaj ne gre toliko na račun vremena, kot na račun dvomljive udeležbe naših najboljših drsalcev.

Zveza slovenskih lahkoledskih klubov (Službene). Prva seja novoizvoljenega odbora bo jutri v soboto ob 18. v klubski sobi kavarne Union, vhod iz Frančiškanske ul.

Zaradi važnosti dnevnega reda udeležba vseh gg. odbornikov obvezna. Tajnik I. S. K. Slovan. Članski sestanek bo drevi ob pol 20. pri Krušču, strogo obvezen za vse igralce. Po sestanku bo seja upravnega odbora, strogo obvezna za vse odbornike.

S. K. Reka. Drevi ob 20. bo obvezen sestanek nozometne sekcije v gostilni »Kornum« na Glincah.

S. K. Svoboda, Ljubljana. Zaradi nedeljskih tekem strogo obvezen članski sestanek I. in rezervnega moštva drevi ob 19. v Del. zbornici. Ob 19.30 važna odbojarska seja.

S. K. Sparta. Drevi ob 20. sestanek odbornikov v slaščičarni Petriček. Udeležba obvezna. Predsednik.

S. T. K. Meste. Vs igralci ki so v nedeljo trenirali, morajo priti drevi ob 20. na sestanek, v nedeljo ob 8.30 pa na igrišče Mladike zaradi treniga ob vsakem vremenu. Opravičila pravočasno!

Iz življenja na deželi

Iz Novega mesta

n— Bratu s sekiro razkral glavo. V Breganskem selu sta pred domačo hišo sekala drva brata Andrej in Godec. Sredi dela pa je med obema prišlo do prekarnja. Anton je namreč hotel izvesti napad na župana Žerliča in k temu delu pritegniti tudi svojega brata Andreja, ki pa o tem ni hotel ničesar slišati, temveč je Antonu celo zagrozil, da ga bo ovalil oročnikom. Po prepriju je Anton šel v kuhinjo, kjer se je spril še s svojo sestro Pavlo. Ko je Andrej slišal jok svoje sestre, je stekel s sekiro v roki v kuhinjo na pomoč sestr. V veliki razburjenosti je dvakrat zamahnil s sekiro po bratovi glavi, da se je ta takoj zrušil na tla. Smrtno ranjenega Antona so zapeljali v bolnišnico, kjer je še istega dne umrl za dobljenimi poškodbami. V terek se je Andrej Godec zaradi uboja brata Antona zagovarjal pred novomeškim senatom trojice, češ da je dejanje storil v veliki razburjenosti in zmedenosti. Sodišče ga je obsojilo na polturo leta strogega zapor.

n— Šoferski izpiti za sreze Novo mesto, Črnomelj, Brežice in Krško bodo 3. marca pri sreskem načelstvu v Novem mestu. Interesenti lahko še vložijo pravilno opremljene prošnje do 26. t. m.

n— Konj ga je poškodoval. V Črnomlju je hotel z vozom v mesto znani posestnik in mlinar 50-letni Udočič Ivan, brat tukajšnjega mojstra. Pri naprejanju v voz pa je konj iznenada brcnil gospodarja s kopitom v trebuh, da se je nesrečno na mestu zgrudil. Hudo poškodovani Udočič je bil takoj po nesreči pripeljan v bolnišnico usmiljenih bratov, kjer je bil operiran.

Iz Zagorja

z— Za volitve v Bratovsko skladišče, ki bodo v podelje 28. t. m. je med rudarji veliko zanimanje. Vložene so tri liste in vse potrjene. Vseh volilnih upravičencev je 656. Posebno veliko agitacijo razvijajo krščanski socialisti.

★

JESENICE. Podružnica SPD na Jesenicah obvešča svoje članstvo, da bo 4. marca ob 20. v tovarniški restavraciji (Legat) na Savi redni letni občni zbor podružnice. Članstvo se opozarja, da so na dnevnem redu tudi volitve novega odbora. Volilno pravico bodo imeli le oni člani, ki bodo do obneza gora imeli poravnano članarino za leto 1937. Članstvo se poziva, da se obnega zbora udeleži v čim večjem številu.

TRZIC. Kino predvaja danes (v petek) in v ponedeljek ob pol 21. senzacionalni film »Policijski avto 99«. V soboto in v nedeljo sledi Grete Garbo film »Pisani pojosi«.

F

Nelzprosa smrt je 17. t. m. iztrgala iz naše srede našega predragega soproga, očeta in strica, gospoda

Kumer Karola

posestnika in gostilničarja

V 60. letu starosti je bogudano prekinil svojo trudopolno življenjsko pot.

Pogreb se bo vršil v soboto 20. t. m. ob 10. uri popoldne.

Kapla, št. Jurij ob Taboru, dne 18. II. 1937.

Zalujoči: NEŽIKA, soproga;

IVAN, KARL, MINKA, FRANCO

in KATICA, otroci

in ostalo sorodstvo.

MALI OGLASI Radio

Službo dobi

Boveda 1 Dn. davak 3 Dn. sa šifro ali dajanje naslova 5 Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

Delavca za skladišče

in razna domača dela takoj sprejemem. Kmečki fanti, vojašine prosti, do 25 let star, znanje prednosti. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dobro služba«.

3101-1

Mizar

z šeno hišne, dobri meo za čiščenje fine kavarne. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dobro služba«.

3105-4

Dobro vezilo

za fino svileni porlo takoj sprejemem. Naslov vseh posl. Jutra.

3100-1

Krojaški mojstri!

popolnoma izvešani v izdelavi damskih plaščev dobe stalno delo pri Elite, Prešernova ul. 7.

3101-4

Tkalski mojster

ter podmojster in vlagalec valčkov dobre mesto. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dobro služba«.

3102-4

Službe išče

Vrsta boveda 50 par. davak 3 Dn. sa šifro ali dajanje naslova 5 Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

Absolvent trg. šole

a prakso v pisarni išče za posilje. Cenj. ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dobro služba«.

3103-3

Natakarica

šle boljše službo, govori nemško. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dobro služba«.

3103-3

Šivilja

za elegantne oblike gre na dom. Cena 30 Din. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dobro služba«.

3103-3

Vajenci (he)

Frizerko in učenko ko že dela sprejemem. Komman Niko, Poljanska cesta 28.

3104-4

Pouk

Gospodično

za podučevanje nemškega jezika sprejemem. Za časa podučevanja brezplačno stanovanje in hrano v hotelu na morju. Informacije: Tension »Relja«, K. Lukšič Dalmacija.

3103-4

Potniki

Boveda 1 Dn. davak 3 Dn. sa šifro ali dajanje naslova 5 Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

Krajevne zastopnika

za Ljubljano in okolico, majhno moč, s specijalno stroko, za poset trgovin s živimi potrebščinami pro ti fiksumi in proviziji, sprejememo. Gospodje ki imajo za druga zastopstva na pridejo v poštev. Ponudbe s navodno dodelanje delavnosti in reference na »Publicitas«, Zagreb pod »4584«.

3105-5

Kupim

Boveda 1 Dn. davak 3 Dn. sa šifro ali dajanje naslova 5 Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

Kočijo

lažo za 3 konja takoj kupimo novo ali rabljeno. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Kočija«.

3106-7

Otroški voziček

globok, dobro ohranjen, kupim. Cesta v Rožno dolino Mrak (paviljon).

3102-7

Kapital

Boveda 1 Dn. davak 3 Dn. sa šifro ali dajanje naslova 5 Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

Hranilne knjižice

kupite ali prodaste potom moje pisarne najboljšo.

Rudolf Zore

Ljubljana, Gledališka 12. Telefon 38-10.

3103-16

Mest. hran. ljublj.

vlogo večje zneske prodam za gotovino.

Rudolf Zore,

Ljubljana, Gledališka 12. Telefon 38-10.

3103-16

Posojila

dajemo privatno nameščenom in državnim uradnikom, v gotovini ali blagovnih bonih. »Bermess«, Zagreb, Masarykova ul. 11.

87-16

Ljublj. Kred. banke

vlogo, večje in manjše zneske kupim za takojšnjo gotovino. Plačam najvišje dnevne cene.

Rudolf Zore

Ljubljana, Gledališka ul. 12. Telefon 38-10.

3103-16

12-4 Tenis flanela za perilo in pidžame, dobra vrsta meter Din 5.50

BELI TEDEN

teden najnižjih cen.

Zahtevajte takoj brezplačni cenik od trg. hiše

Kastner & Ohler
Zagreb.

Vloge

članke Zadrutne svete in Zveze slov. saorug prodam. Ponudbe na podružnice Jutra Maribor pod »Zveza«.

3174-16

Hranilne knjižice

Nakup in prodaje vseh denarnih zavodov isposlujem po najvišji ceni takoj v gotovini.

Alojzij Planinšek

Ljubljana, Bethovnova ul. Telefon 35-10.

80-16

Bančno kom. zavod

svrhuje najboljšo skup in prodaje

HRANILNE VLOGE

vseh denarnih zavodov za odgovor Din 3 soam. Maribor, Aleksandrova 40.

80-16

Poses

Boveda 1 Dn. davak 3 Dn. sa šifro ali dajanje naslova 5 Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

Gozdno veleposestvo

430 oravov 1.300.000 Din.

Smrekogozdno

sebe 30.600 m3 Din 2.900.000 preda Posredovalnica, Maribor, Slovenska ulica 36.

3106-30

Sobo odda

Lepo veliko sobo oddam 1 ali 2 gospodoma. Naslov vseh posl. Jutra

3102-23

Naročniki 'Jutra' so za-

varovani za 10.000 Din.

3102-23

Dr. JOSIPA STEGUJA

veter. inspektorja, šefa veter. odseka kr. banske uprave, izrekli svoje sožalje in počastili blagega pokojnika s spremstvom na njegovi zadnji poti, izrekamo tem potom našo iskreno zahvalo.

Zlasti se zahvaljujemo za poklonjeno cvetje in krasne vence gospodu dr. Marku Natlačenu, banu dravske banovine, Dravski sekciji jug. veter. udruženja, mestni občini Celje, uradništvu kmetijskega oddelka kr. banske uprave, uradništvu kr. banske uprave, kakor tudi vsem ostalim darovalcem. Prisrčna hvala g. dr. Leonu Hribarju, direktorju drž. veter. bakteriološkega zavoda za poslovlne besede pri grobu.

Posebej se zahvaljujemo gg. Borisu Bedeniku, abs. medicincu, za njegovo prvo pomoč in zdravljenje dr. Vinku Spornu. Iskrena hvala tudi vsem ostalim, ki ste nam v teh težkih dneh stali ob strani in z nami sočustvovali.

Sv. maša zadušnica bo v sredo, dne 24. februarja ob 1/8. uri pri frančiškanih.

LJUBLJANA 18. februarja 1937.

ZALUJOCA RODBINA.

3102-23

3102-23

3102-23

3102-23

3102-23

3102-23

3102-23

3102-23

3102-23

3102-23

3102-23

3102-23

3102-23

3102-23

3102-23

3102-23

3102-23

3102-23

3102-23

3102-23

3102-23

3102-23

3102-23

3102-23

3102-23

3102-23

3102-23

3102-23

3102-23

3102-23

3102-23

3102-23

3102-23

3102-23

3102-23

3102-23

3102-23

3102-23

3102-23

3102-23

3102-23

3102-23

3102-23

3102-23

3102-23

3102-23

3102-23

3102-23

3102-23

Sobota, 20. februarja

Ljubljana 12: Lahka glasba s plošč. — 12.45: Vreme, poročila. — 13: Cas, spored, obvestila. — 13.15: Plošče. — 24: Vremenska napoved. — 18: Za delopust igra Radio orkester. — 18.40: Pogovor s poslušalci. — 19: Cas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nac. ura: Razvoj orkestralne glasbe v Zagrebu. — 19.50: Pregled sporeda. — 20: O zunanji politiki (dr. Alojzij Kuhar). — 20.20: Pisan večer besedilo sestavila in vodja Jožek in Ježek s sodelovanjem Radio orkestra in njegovih solistov, vmes nekaj plošč. — 22: Cas, vreme, poročila, spored. — 22.15: Lahka glasba (Radio orkester).

Beograd 17.20: Plošče. — 18: Koncert orkestra in solistov. — 19.50: Plošče. — 20: Srbski večer. — 22.20: Koncert orkestra. — 23: Lahka glasba. — Zagreb 17.15: Orkester. — 20: Vojinske skladbe. — 20.30: Pevski kvartet. — 21: Lahka glasba. — 22.20: Plesna muzika. — Praga 19.10: Godba na pihala. — 20: Operetni večer. — 22.20: Plošče in plesna muzika. — Varšava 19.30: Lahka glasba. — 21: Pester program. — 22: Pevski in klavirski koncert. — 22.40: Lahka glasba. — Dunaj 12: Plošče. — 15.35: Koncert orkestra mandolin. — 17: Plošče po željah. — 18.30: Pevska ura. — 19.15: Koncert godbe na pihala. — 20.15: Zvočna igra. — 22.25: Klasične komorne skladbe za pihala. — 23.10: Plesna muzika s plošč. — Berlin 19: Koračnice. — 20.10: Pester program za smučarje. — 22.20: Prenos iz Münchena. — 24: Koncert solistov. — München 18: Plesni orkester. — 18.50: Zvočna igra. — 19.40: Orkeške skladbe. — 20.10: Valčkov večer. — 22.30: Plesna muzika. — Stuttgart 18.30: Plesni. — 19: Drobne skladbe s plošč. — 19.15: Zvočna igra. — 20.10: Kakor München. — 22.30: Plesna muzika. — 24: Koncert orkestra in solistov.

Med mestom in deželo posreduje »Jutrova« mali oglašnik

KLIŠEJE

ENO VECBARVNE JUGOGRAFIKA SV. PETRA NASIP 23

Med mestom in deželo

posreduje »Jutrova« mali oglašnik

Naročniki 'Jutra' so za-

varovani za 10.000 Din.

3102-23

3102-23

3102-23

3102-23

3102-23

3102-23

3102-23

3102-23

3102-23

3102-23

3102-23

3102-23

3102-23

3102-23

3102-23

3102-23

3102-23

3102-23

3102-23

3102-23

3102-23

3102-23

3102-23

3102-23

3102-23

3102-23

3102-23

3102-23

3102-23

3102-23

3102-23

3102-23

3102-23

3102-23

3102-23

3102-23

3102-23

3102-23

3102-23

3102-23

3102-23

3102-23

3102-23

3102-23

3102-23

3102-23

3102-23

3102-23

3102-23

3102-23

3102-23

3102-23

3102-23

3102-23

3102-23

3102-23

3102-23

3102-23

3102-23

3102-23

3102-23

3102-23

3102-23

3102-23